

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Činnost a hospodaření organizace ve službách v obecném hospodářském zájmu

Activities and Financial Management of the Organization in the Service of General Economic
Interest

Student: Petra Navrátilová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Hana Doleželová

Ostrava 2011

Místopřísežné prohlášení:

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

Petra Navrátilová

V Ostravě dne 11.5.2011

OBSAH

1 ÚVOD	4
2 SLUŽBY V OBECNÉM HOSPODÁŘSKÉM ZÁJMU	6
2.1 CHARAKTERISTIKA SLUŽEB	6
2.2 SLUŽBY V OBECNÉM ZÁJMU	8
2.3 SLUŽBY V OBECNÉM HOSPODÁŘSKÉM ZÁJMU	11
2.4 POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB V OBECNÉM HOSPODÁŘSKÉM ZÁJMU	17
3 ANALÝZA ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ ORGANIZACE	21
3.1 TECHNICKÉ SLUŽBY MĚSTA PŘEROVA S.R.O.	21
3.2 PRÁVNÍ FORMA ORGANIZACE	23
3.3 ČINNOST ORGANIZACE	25
3.4 HOSPODAŘENÍ ORGANIZACE	33
4 ZHODNOCENÍ ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ ORGANIZACE	43
4.1 ZHODNOCENÍ ČINNOSTI	43
4.2 ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ	46
5 ZÁVĚR	48

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

SEZNAM ZKRATEK

SEZNAM TABULEK

SEZNAM OBRÁZKŮ

SEZNAM GRAFŮ

SEZNAM PŘÍLOH

1 Úvod

Služby, kterými se tato bakalářská práce zabývá jsou služby, které jsou v České republice označovány jako „veřejné služby“, které jsou vytvořené, organizované a regulované orgánem veřejné správy. U těchto služeb musí být ale také zajištěno jejich poskytování způsobem, jenž lze považovat za nezbytný pro uspokojení společenských potřeb při respektování principu subsidiarity. Podle terminologie EU však pojem veřejná služba není zcela přesný, dochází k mnoha záměnám tohoto pojmu, proto EU používá spíše pojem „závazky veřejných služeb“. Dalším podobným pojmem, který je používán EU jsou služby v obecné zájmu. Podstata těchto služeb se stále vyvíjí a je velmi složitá. Do těchto služeb se řadí i služby, které mají ekonomický i neekonomický zájem. Podstata služeb v obecném zájmu se vztahuje na širokou škálu činností (elektrická energie, doprava, telekomunikace, oblast zdravotnictví, vzdělávání a sociální péče atd.). Tyto činnosti se různí jak povahou, tržní či netržní, tak i rozměrem, od evropského či dokonce světového, až k rozměru čistě lokálnímu.

Služby v obecném hospodářském zájmu lze definovat jako služby, které jsou vytvořeny za účelem tvorby zisku a týkají se veřejně prospěšné oblasti, a se kterými je spjat určitý veřejný zájem. Jsou poskytovány za úplatu, mají tedy charakter služeb tržních. Tyto služby zahrnují široké spektrum aktivit od energetiky, telekomunikace, dopravy a poštovních služeb až po odpadové hospodářství, sociální bydlení, zásobování vodou či veřejnoprávní vysílání. Služby v obecném hospodářském zájmu jednoznačně spadají do působnosti směrnice EU. Vzhledem k tomu, že žádné ustanovení Smlouvy nezmocňuje státy orgány EU k regulaci jejich zajišťování, je primárně na členských státech, aby definovaly, co považují za služby obecného hospodářského zájmu a aby upravily, monitorovaly a financovaly jejich výkon.

Cílem této práce je analyzovat a zhodnotit činnost a hospodaření organizace v obecném hospodářském zájmu v letech 2005 – 2009. Pro účel této práce byla vybrána organizace Technické služby města Přerova s.r.o. Náplní její činnosti je především odpadové hospodářství. Vlastníkem a zakladatelem této společnosti je statutární město Přerov a hlavními úkoly společnosti je čistota města, údržba zeleně, svoz odpadu, osvětlení města a odstranění následků zimy a řada dalších doplňkových činností. V roce 2008 došlo v organizaci k přeměně právní formy, a to z příspěvkové organizace na společnost s ručením omezeným. Proto bude v práci zajímavé prozkoumání a analyzování stavu v dané organizaci před a po transformaci.

Bakalářská práce se kromě úvodu a závěru člení do tří kapitol, jenž obsahují podkapitoly, a je obohacena o přílohy. První část tvoří teoretický základ. Jsou zde popsány jednotlivé pojmy zabývající se službami v obecném hospodářském zájmu. Jak se služby třídí, jejich poskytovatele, příjemce, financování, pojetí služeb v ČR a pojetí v EU. Další kapitola je zaměřena na analýzu činnosti a hospodaření vybrané organizace. Přibližuje základní charakteristiky organizace. Obzvláště je důležitá transformace organizace během jejího působení. Podrobně jsou rozebrány jednotlivé služby a činnosti, jenž organizace poskytuje. Tato kapitola taktéž obsahuje hospodaření organizace v letech 2005 – 2009. V poslední kapitole je samotné zhodnocení činnosti a hospodaření zvolené organizace za období let 2005 – 2009. Tato část je zcela praktická a díky analýze výnosů a nákladů za jednotlivé období je vyjádřen celkový výsledek hospodaření v organizaci.

K vypracování daného tématu je využita řada metodických postupů. V druhé kapitole práce bylo využito metody analýzy, což je rozbor vlastností, vztahů a faktů postupující od celku k částem. Analyzujeme tedy jednotlivé pojmy v oblasti služeb obecného zájmu. Další použitou metodou je metoda syntézy, jenž se dá charakterizovat jako postup od části k celku. Syntéza byla použita v třetí kapitole, v které charakterizujeme organizaci a poskytované služby a v závěru práci při analýze hospodaření. Dále je použita metoda komparace. Jedná se o srovnání, porovnání a přirovnání. Tato metoda byla použita ve čtvrté kapitole, jež se věnuje hospodaření společnosti a také v druhé kapitole při srovnání služeb v České republice a Evropské unii.

Při zpracování bakalářské práce bylo využito poznatků z knižních publikací, elektronických zdrojů organizace a města, interních zdrojů organizace a platné právní legislativy k 31.12.2010.

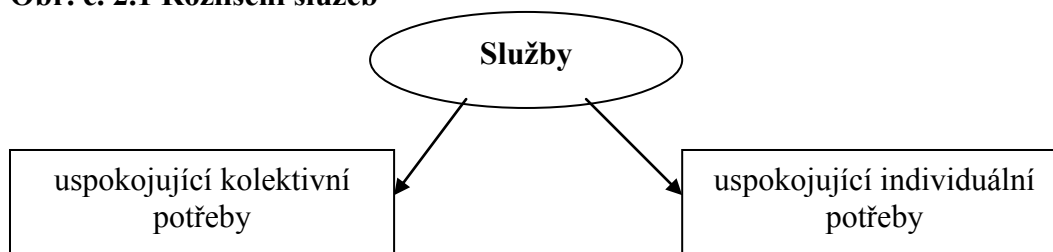
2 Služby v obecném hospodářském zájmu

Kapitola představuje teoretický rámec pro praktickou část práce. Je dělena na tři části, které jsou zaměřeny na služby. Nejdříve jsou definovány služby obecně. Což je důležité k dalšímu pochopení a vymezení služeb, které budou popsány v dalších částech kapitoly. V druhé třetině jsou vymezeny služby v hospodářském zájmu. Poslední část kapitoly je zaměřená na služby v obecném hospodářském zájmu, které jsou hlavním tématem celé bakalářské práce. Zde jsou vymezeny služby v obecném hospodářském zájmu podle Zelené knihy EU, jejich poskytovatelé a financování v EU i v rámci České republiky.

2.1 Charakteristika služeb

Službou se obecně rozumí hospodářská činnost, která uspokojuje určitou potřebu. Výsledkem je užitečný efekt. Službou se rozumí tedy např. poskytování ochrany občanům, vzdělání, doprava, sociální péče. Rozlišují se podle toho, zda uspokojují potřeby kolektivní (pro více osob najednou, např. školství, osvětlení ulic, obrana státu) nebo individuální (služby poskytované jedincům, např. čistírny, kadeřnictví, cestovní ruch) viz obr. č. 2.1. Z veřejných zdrojů (stát, obce) jsou hrazeny služby uspokojující kolektivní potřeby, ze zdrojů soukromých jsou naopak hrazeny služby uspokojující individuální potřeby.

Obr. č. 2.1 Rozlišení služeb

Zdroj: Vlastní zpracování. HALÁSEK, D. *Standardizace veřejných služeb*. 1.vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

Služby mají své charakteristické faktory. Mezi tyto hlavní charakteristické faktory služeb patří:

- služby nelze skladovat,
- jsou krátké, pokud existují distribuční kanály,
- neexistuje patentová ochrana,
- nelze je balit,
- nelze poskytovat vzorky,

- je obtížné je standardizovat z důvodu neexistence masové produkce v sektoru služeb,
- obtížné využít v oblasti služeb ekonomické teorie nabídky, poptávky a nákladů, jelikož služby mají nehmotnou povahu,
- symbolismus vyplývá v případě služeb spíše z jejich výkonů než z vlastnictví,
- sektor ekonomiky služeb nabízí jen omezené množství koncentrace,
- v termínech jako jsou kvalita, ochota, záruka se vyjadřuje monetární hodnota ne v cenách jako je to u statků.

Organizace, které poskytují služby, jsou však velmi zranitelné. Ten kdo kupuje nějakou službu, zákazník, většinou má své vlastní očekávání, avšak díky zvláštnímu charakteru služby (nehmotnosti) nedokáže tato očekávání přesně sdělit prodávajícímu. V průběhu poskytování služby se zákazník přímo stýká s „dodavatelem“ služby.

K lepšímu pochopení příslušné kategorie služeb a analýze služeb je vhodné roztrždit služby podle jejich charakteristických vlastností na tržní a netržní.

Tržní (ekonomické) a netržní (neekonomické) služby

Při tomto členění rozlišujeme služby, které lze směnit za peníze a služby, které v důsledku určitého sociálního a ekonomického prostředí představují výhody, které je nutno rozdělovat pomocí netržních mechanismů. Patří sem **služby veřejné** – služby produkováné veřejnou správou nebo neziskovými organizacemi. Za tyto služby nejsou vybírány žádné poplatky, v některých případech uživatelé těchto služeb platí ceny, které jsou dotované z veřejných zdrojů, tedy státního rozpočtu, rozpočtů obcí či krajů. Charakteristickým rysem služeb veřejných je nemožnost vyloučení osoby nebo skupiny osob z možnosti využívat službu a jejich spotřeba je nedělitelná. V celostátním měřítku patří k nedělitelným službám obrana, bezpečnost, státní správa, justiční služby apod.

V mnoha odvětvích však mohou vedle sebe existovat stejné typy služeb jak tržních tak i netržních, příkladem jsou například soukromé a veřejné nemocnice, soukromé a veřejné univerzity apod.

Služba má oproti zboží výhodu v tom, že při jejím poskytování jsou spojeni jak dodavatel, poskytovatel služby, tak i příjemce, uživatel služby – doktor nemůže léčit pacienty bez pacientů, učitel nemůže učit bez žáka. Služba je skoro vždy tedy zároveň „vyrobena“, poskytnuta a spotřebována. Avšak obec (kraj) některé služby neposkytuje přímo, ale prostřednictvím smluvních organizací. V takovém případě se dříve zmíněný vztah uživatel – poskytovatel rozpadá na tři části: uživatel (spotřebitel), klient (zákazník) a smluvní partner

(poskytovatel). Uživatel může tedy službu obdržet buď od obce (kraje) nebo od smluvní organizace.

2.2 Služby v obecném zájmu

Pro účely bakalářské práce je nutné vymezit nejprve veřejnou službu jako službu v obecném zájmu, i když pojem veřejná služba není ten správný a přesný pojem. Jelikož v České republice se používá pojem veřejné služby místo služeb v obecném zájmu, jenž používá Evropská unie.

V prostředí České republiky se veřejnými službami rozumí služby, jež jsou vytvořené, organizované či regulované orgánem veřejné správy tak, aby bylo zajištěno poskytování služby způsobem, který lze považovat za nezbytný pro uspokojení společenských potřeb při principu subsidiarity.

Služby v obecném zájmu

Termín služby v obecném zájmu je jeden z pojmů, který používá Evropská unie, jelikož podle terminologie EU pojem veřejná služba není velmi přesný. Z důvodu nepřesnosti, časté záměny a různosti významů používá EU pojem také „závazky veřejných služeb“. Tyto závazky mohou být plněny jak na úrovni celé EU, tak i na úrovni vnitrostátní nebo regionální. Závazky veřejných služeb se týkají specifických požadavků, které orgány veřejné moci ukládají poskytovateli služby za účelem splnění určitých cílů ve veřejném zájmu (např. v oblasti železniční, silniční a letecké dopravy a energie).

Nejpoužívanějším termínem EU je termín **služby v obecném zájmu**. V následujících řádcích je tento pojem přesně popsán a vymezen.

Návrh Směrnice Evropské komise o službách v obecném zájmu definuje tyto služby takto: „Služby v obecném zájmu mají za cíl zajistit všem stejné příležitosti, svobodu žít způsobem odpovídajícím jejich ideálu spokojeného života a možnosti plnohodnotně se podílet na životě ve společnosti“.

Podstata služeb v obecném zájmu se vztahuje na širokou škálu činností (elektrická energie, doprava, telekomunikace, oblast zdravotnictví, vzdělávání a sociální péče atd.). Tyto činnosti se různí jak povahou, tržní či netržní, tak i rozměrem, od evropského či dokonce světového až k rozměru čistě lokálnímu. Tyto služby jsou nedílnou součástí života všech občanů a firem a odrážejí evropský model společnosti. Hrají zásadní roli v zajištění sociální, ekonomické a územní soudržnosti v rámci celé Evropské Unie. Jsou nezbytné pro udržitelný rozvoj EU

z hlediska vyšší zaměstnanosti, sociálního zapojení, ekonomického růstu a kvality životního prostředí.

Podle dalších článků návrhu Směrnice Evropské komise o službách v obecném zájmu jsou služby charakterizovány takto¹:

- Služba v obecném zájmu je služba vytvořená, organizovaná nebo regulovaná orgánem veřejné správy k zajištění, aby byla služba poskytována způsobem, který lze považovat za nezbytný pro uspokojení společenských potřeb – při respektování principu subsidiarity.
- Mezi služby v obecném zájmu řadíme služby ve veřejném ekonomickém zájmu, což jsou služby, které jsou vytvořeny za účelem tvorby zisku, ale plní úkoly v obecném zájmu a jako takové musí uspokojovat specifické požadavky kladené orgány veřejné správy.

V závislosti na potřebách společnosti by mělo být uvedeno, že definice služeb v obecném zájmu, včetně služeb v obecném ekonomickém zájmu, ale nikoliv výhradně, se může lišit.

Tyto služby by potom zahrnovaly všechny služby, jejichž cílem je zajištění výkonu základních práv a uspokojení sociálních potřeb ve všech sektorech, jenž pomáhají k lepší kvalitě života a trvale udržitelnému rozvoji, přesněji zdravotnictví, kultura, vzdělání, energetika, vodní hospodářství, doprava, informace, komunikace, ochrana kvality potravin, bydlení a životní prostředí.

Vlastnosti služeb v obecném zájmu²

Organizace a řízení služeb v obecném zájmu by měly splňovat níže popsané principy tak, aby co nejvíce odpovídaly charakteristikám každé služby, která uspokojuje potřeby občanů.

a) *Rovný přístup*

Všichni občané mají právo rovného přístupu ke službám v obecném zájmu. Tato rovnost je založena na zákazu jakékoliv neoprávněné diskriminace založené na společenském nebo osobním statutu. Společenství a jeho členské státy by měly zejména zajistit rovnost zacházení a podmínek pro poskytování služeb jak mezi různými geografickými územími, tak i mezi různými kategoriemi skupin uživatel – zvláštní pozornost by měla být věnována bezbranným

¹ HALÁSEK, D. *Standardizace veřejných služeb*. 1.vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

² HALÁSEK, D. *Standardizace veřejných služeb*. 1.vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

skupinám uživatelů. Služby musí být poskytovány za přijatelné, spravedlivé, zdůvodnitelné a transparentní ceny.

a) *Kontinuita služeb*

Služby v obecném zájmu musí být poskytovány kontinuálním a pravidelným způsobem, bez přerušení. Je třeba uznat případy ovlivněné vyšší mocí a výjimky plynoucí ze sektorálních pravidel. Takové případy nepravidelného fungování nebo přerušení služeb musí být minimální, měly by tvořit výjimky vzhledem k obecným pravidlům a musí být náležitě zdůvodněny.

b) *Univerzálnost*

Poskytování služeb v obecném zájmu musí být univerzální, i když tento závazek působí proti zřeteli komerční povahy a ziskovosti.

c) *Kvalita*

Poskytování služeb musí splňovat standardy – jak kvalitativní, tak i kvantitativní – tak, jak jsou stanoveny a ad hoc regulaci a pravidelně hodnoceny. Kvalita poskytovaných služeb musí být garantována odpovědným orgánem veřejné správy (na sektorální úrovni).

Dělení služeb v obecném zájmu

Služby v obecném zájmu lze dělit několika způsoby. Následující část je zaměřena především na rozdělení služeb na služby, které jsou poskytované hlavně velkými síťovými odvětvími, další služby v obecném hospodářském zájmu a služby, které nemají ekonomický charakter a služby, které jsou bez vlivu na obchod.

1) *Služby v obecném hospodářském zájmu poskytované velkými síťovými odvětvími*

Od 80.let Společenství postupně zpřístupňovalo trhy velkým síťovým odvětvím, např. telekomunikacím, poštovním službám, odvětví elektrické energie, plynu a dopravě, v jejichž rámci je možno služby v obecném zájmu poskytovat. V té době Společenství zároveň přijalo jednotný regulační rámec pro tyto služby, který přesně stanoví závazky veřejných služeb na evropské úrovni a zahrnuje jednotlivé aspekty, k nimž se řadí univerzální služba, spotřebitelská a uživatelská práva a otázky ochrany zdraví a bezpečnosti. Uvedená odvětví mají jednoznačný celoevropský rozměr a představují tedy silný impuls pro vytvoření pojmu „evropský obecný zájem“. Přenáší na Společenství zvláštní odpovědnost za transevropské sítě v oblasti dopravní, telekomunikační a energetické infrastruktury s dvojím cílem zlepšit hladké fungování trhu a posílit sociální a ekonomickou soudržnost.

2) *Další služby v obecném hospodářském zájmu*

Další služby v obecném hospodářském zájmu, např. nakládání s odpady, zásobování vodou nebo veřejnoprávní vysílání nepodléhají společnému regulačnímu režimu na úrovni Společenství. Poskytování a organizace těchto služeb se řídí pravidly vnitřního trhu, hospodářské soutěže a státní podpory za předpokladu, že uvedené služby mohou ovlivňovat obchod mezi členskými státy. Na některé aspekty poskytování uvedených služeb se mohou navíc vztahovat zvláštní předpisy Společenství, např. právní předpisy o životním prostředí.

3) *Neekonomické služby a služby bez vlivu na obchod*

Služby v obecném zájmu neekonomické povahy a služby bez vlivu na obchod mezi členskými státy nepodléhají zvláštním pravidlům Společenství, ani Smlouvou stanoveným pravidlům vnitřního trhu, hospodářské soutěže a státní podpory. Vztahují se na ně však pravidla Společenství používané také pro činnosti neekonomické povahy a pro činnosti, které nemají vliv na obchod uvnitř Společenství, např. základní princip nediskriminace.³

2.3 Služby v obecném hospodářském zájmu

Služby v obecném hospodářském zájmu spadají do oblasti působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES, jelikož jsou to služby poskytované za hospodářské protiplnění. Podle této směrnice však některé služby obecného hospodářského zájmu jsou z oblasti působnosti této směrnice vyloučeny, jedná se například o služby v oblasti dopravy. Naproti tomu na některé další služby obecného hospodářského zájmu se vztahuje výjimka z ustanovení o volném pohybu služeb podle směrnice, například služby, které mohou existovat v oblasti poštovního. Směrnice 2006/123/ES se nezabývá financováním služeb v obecném hospodářském zájmu a nevztahuje se na režimy podpor poskytovaných členskými státy, zejména v sociální oblasti, v souladu s pravidly Společenství týkajícími se hospodářské soutěže.

Předmětem legislativních úprav orgánů EU jsou častěji služby v obecném hospodářském zájmu, než-li služby v obecném zájmu, které mají širší význam. Služby v obecném hospodářském zájmu zahrnují jak služby tržní tak i netržní, jenž orgány veřejné moci definují jako služby v obecném zájmu podléhající specifickým závazkům veřejných služeb.

Služby v obecném zájmu se dotýkají zásadní otázky úlohy orgánů veřejné moci v tržní ekonomice. To spočívá především na zajišťování hladkého fungování trhu, dodržování příslušných pravidel všemi účastníky a v účasti na ochraně obecného zájmu, především

³ HALÁSEK, D. *Standardizace veřejných služeb*. 1.vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

v otázce uspokojování základních potřeb občanů a v případě selhání trhu na zachování veřejných statků.

Služby v obecném hospodářském zájmu a EU

Podle Zelené knihy o službách v obecném zájmu⁴, která byla vydána v Bruselu dne 21.5.2003, jsou služby v obecném zájmu nedílnou částí společensky uznávaných hodnot, které jsou pro všechny státy Evropy společné a patří mezi jeden ze základních prvků evropského modelu společnosti. Díky nim dochází ke zvyšování kvality života všech občanů a mají zásadní význam ve snaze o překonání sociálního vyloučení a společenské izolace. Mezi faktory podporující konkurenceschopnost a vyšší soudržnost patří kvalita a efektivnost těchto služeb. Podmínkou hladkého fungování jednotného trhu a dalšího hospodářského začlenění do EU je účinné a nediskriminační poskytování těchto služeb. Služby v obecném zájmu formují některá práva evropských občanů, díky čemuž jsou jedním z pilířů evropského občanství.

Úloha orgánů veřejné moci se v souvislosti se službami v obecném zájmu neustále přizpůsobuje ekonomickému, společenskému a technickému rozvoji. V minulosti v Evropě řadu služeb v obecném zájmu poskytovaly přímo samotné orgány veřejné moci, avšak v současné době tomu tak již není a tyto orgány svěřují poskytování těchto služeb veřejným nebo soukromým podnikům nebo veřejno-soukromým partnerstvím (PPP). Samy pouze vymezují veřejné cíle, monitorování, řízení a v některých případech k financování uvedených služeb.

Dělení úkolů a pravomocí mezi členské státy a samotné Společenství v oblasti služeb v obecném zájmu je velmi komplikované a mnohdy dochází k nepochopení a frustraci na straně spotřebitelů, uživatelů a provozovatelů.

Vymezení, organizace, financování a monitorování služeb v obecném zájmu je převážně úkolem příslušných vnitrostátních, regionálních a místních samospráv. Společenství disponuje pravomocemi v oblastech vnitřního trhu, hospodářské soutěže a státní podpory, životního prostředí, dopravy, volného pohybu, sociální politiky, zdravotnictví, průmyslu, ekonomické a sociální soudržnosti, spotřebitelské politiky, transevropských sítí, výzkumu, obchodní a rozvojové spolupráce a zdanění. Tyto vyjmenované oblasti jsou pro služby v obecném zájmu významné. Společenství má k zaručení kvalitních služeb v obecném zájmu k dispozici celou řadu prostředků.

⁴ KOM(2003) 270 v konečném znění, ze dne 21. 5. 2003. *Zelená kniha o službách v obecném zájmu.*

Legislativa Společenství ponechává podrobnou institucionální úpravu regulačního orgánu na volném rozhodnutí členských států. Tyto regulační orgány provádějí právní úpravu uvedených služeb. Takovýmto orgánem se může stát také stávající orgán nebo ministerstvo odpovědné za příslušný sektor. K tomuto řešení se přiklonilo ale pouze pár členských států.

Cíle a zásady společné pro všechny nebo některé druhy služeb v obecném zájmu v oblastech spadajících do rámce pravomocí Společenství by mohly být stanoveny, objasněny a sjednoceny rámcovým předpisem. Uvedený předpis by se mohl stát základem pro další odvětvové předpisy, kterými by se mohly realizovat cíle rámcového předpisu, a tím by došlo ke zjednodušení a konsolidaci vnitřního trhu v této oblasti.

Služby v obecném hospodářském zájmu se podle Společenství vztahují na služby ekonomické povahy, které členské státy EU nebo Společenství řadí mezi specifické závazky veřejných služeb a to na základě kritéria obecného zájmu. Tyto služby zahrnují především některé služby poskytované velkými síťovými odvětvími, např. doprava, elektrická energie, poštovní služby a komunikace. Pojem služeb v obecném hospodářském zájmu se však vztahuje i na každou ekonomickou činnost, která spadá do závazků veřejných služeb.

Není pravděpodobně vhodné ani reálné vytvořit jednu společnou evropskou definici obsahu služeb v obecném zájmu. Stávající legislativa Společenství o službách v obecném hospodářském zájmu však obsahuje řadu společných prvků. Tyto prvky je možno využít k vymezení vhodného evropského pojetí těchto služeb. Mezi hlavní prvky se řadí především – univerzální služba, kontinuita, kvalita služby, cenová dostupnost a také ochrana uživatele a spotřebitele. Tyto vyjmenované prvky představují cíle a hodnoty Společenství. Byly přeneseny do závazků stanovených v příslušných právních předpisech s cílem zajistit ekonomickou účinnost, bezpečnost a zabezpečení pro všechny občany a sociální a teritoriální soudržnost.

Společný soubor závazků⁵

Tento soubor závazků představuje společné prvky ukazující hodnoty a cíle Společenství. Cílem souboru závazků je zajistit ekonomickou činnost, bezpečnost a zabezpečení pro všechny občany a sociální a teritoriální soudržnost. Společný soubor závazků obsahuje univerzální službu, kontinuitu, kvalitu služby, cenovou dostupnost a ochrana uživatele a spotřebitele.

1. Univerzální služba

⁵ KOM(2003) 270 v konečném znění, ze dne 21. 5. 2003. *Zelená kniha o službách v obecném zájmu.*

Pojem univerzální služba se vztahuje k souboru požadavků obecného zájmu zajišťujících dostupnost některých služeb ve stanovené kvalitě pro všechny spotřebitele a uživatele na celém území členského státu nezávisle na zeměpisné poloze a za cenu dostupnou z hlediska specifických vnitrostátních podmínek. Byl vypracován konkrétně pro některá síťová odvětví (např. oblast telekomunikací, elektrické energie a poštovních služeb). Pojem univerzální služba stanoví právo každého občana na přístup k některým službám, které jsou považovány za základní a ukládá podnikům povinnost poskytovat právně definovanou službu za stanovených podmínek včetně úplného územního pokrytí. V prostředí liberalizovaného trhu je závazek univerzální služby zárukou přístupu ke službě pro každého za dostupnou cenu a ujištěním, že kvalita služby zůstane zachována a v nezbytných případech se bude zvyšovat.

Univerzální služba je dynamický pojem. Zaručuje zohlednění politického, společenského a technického rozvoje v požadavcích obecného zájmu a v nezbytných případech umožňuje pravidelné úpravy uvedených požadavků v závislosti na měnících se potřebách občanů.

Univerzální služba je také pojmem flexibilním, plně slučitelným se zásadou subsidiarity. Jsou-li základní zásady univerzální služby definovány na úrovni Společenství, může být provádění těchto zásad ponecháno na členských státech, kterým je tak umožněno přihlížet k odlišným tradicím a specifickým národním či regionálním okolnostem. Pojem univerzální služby se může také vztahovat i na rozdílné struktury trhu a může tedy být užit k právní úpravě (regulaci) služeb v různých etapách liberalizace a zpřístupňování trhu.

Během posledních dvou desetiletí se z pojmu univerzální služba vyvinul významný a nepostradatelný pilíř politiky Společenství v oblasti služeb v obecném ekonomickém zájmu. Koncepce univerzální služby umožnila projednávání požadavků obecného zájmu v rámci jednotlivých okruhů, zahrnujících témata ekonomické účinnosti, technického pokroku, ochrany životního prostředí, transparentnosti a odpovědnosti, spotřebitelských práv a zvláštních opatření s ohledem na zdravotního postižení, věk nebo vzdělání. Koncepce univerzální služby také přispěla ke snížení rozdílů v úrovni životních podmínek a příležitostí v členských státech.

Realizace zásady univerzální služby je složitý a náročný úkol pro národní regulační orgány (regulátory), které byly v mnoha případech vytvořeny teprve nedávno, a jejichž zkušenosti jsou proto nezbytně stále limitované. Na úrovni Společenství jsou práva přístupu ke službám vymezena v různých směrnících, ale orgány Společenství nemohou samy o sobě zajistit jejich plné respektování v praxi. Existuje tedy nebezpečí, že uvedená práva stanovená v právních

předpisech Společenství zůstanou pouhou teorií, i když byla formálně přenesena do vnitrostátní legislativy.

2. Kontinuita

Řada služeb v obecném zájmu se vyznačuje požadavkem kontinuity, tzn. že poskytovatel služby je povinen zajistit poskytování služby bez přerušení. V případě některých služeb může být nepřerušené poskytování přímo v obchodním zájmu poskytovatele, a proto nemusí být požadavek právní kontinuity provozovateli vždy ukládán. Na vnitrostátní úrovni je třeba uvést požadavek kontinuity do souladu s právem zaměstnanců na stávku a s požadavkem respektování zákonnosti (právního státu).

Požadavek zajištění nepřetržité služby není ve specifické odvětvové legislativě Společenství důsledně upraven. V některých případech specifická odvětvová legislativa Společenství závazek kontinuity výslovně ukládá. V jiných případech specifický odvětvový předpis požadavek kontinuity neobsahuje, ale výslovně opravňuje členské státy k tomu, aby uvedený požadavek poskytovatelům služeb ukládaly.

3. Kvalita služby

Klíčovým prvkem právní regulace služeb v obecném zájmu je vymezení, sledování a prosazení požadavků kvality ze strany orgánů veřejné moci.

V liberalizovaných odvětvích se Společenství ve snaze zachovat a rozvíjet kvalitu služeb nespolehalo pouze na tržní síly. Zatímco obecně platí, že definici úrovně kvality služeb v obecném zájmu stanovují členské státy, v některých případech bývají normy kvality vymezeny v právních předpisech Společenství. Uvedené normy zahrnují například bezpečnostní předpisy, správnost a transparentnost účtování, územní pokrytí a ochranu proti přerušení. V jiných případech bývají členské státy oprávněny nebo povinny stanovit normy kvality samy. Někdy také bývá jejich povinností sledovat a prosazovat dodržování norem kvality a zajišťovat zveřejňování informací o normách kvality a skutečné výkonnosti provozovatelů. Nejjobratněji rozpracovanou právní úpravu kvality na úrovni Společenství stanovují předpisy o poštovních službách a o službách elektronických komunikací.

Komise dále vypracovala neregulační opatření na podporu kvality služeb v obecném ekonomickém zájmu, která zahrnují finanční nástroje, dobrovolné evropské standardy a výměny správných postupů. Například v odvětvích elektrické energie a plynu Společenství podporuje dobrovolnou spolupráci regulátorů.

4. Cenová dostupnost

Pojem cenová dostupnost byl vytvořen v rámci právní úpravy telekomunikačních služeb. Později byl zaveden také do právní úpravy poštovní služeb. Obsahuje požadavek poskytování služby v obecném ekonomickém zájmu za dostupnou cenu, aby byla uvedená služba přístupná každému. Uplatňováním zásady cenové dostupnosti se usnadňuje dosahování ekonomické a sociální soudržnosti členských států.

Platná specifická odvětvová legislativa nestanoví kritéria pro určování dostupných cen. Tato kritéria musejí být vymezena členskými státy. Příslušná kritéria by mohla být spjata například s mírou pronikání nebo s cenou koše základních služeb vázanou na disponibilní příjem určitých skupin zákazníků. Zvláštní pozornost by měla být upřena na potřeby a schopnosti ohrožených skupin a skupin na okraji společnosti. Poté, co byla cenově dostupná hladina nakonec stanovena, by členské státy měly zajišťovat její efektivní nabízení prostřednictvím kontrolního mechanismu cen ("cenový regulátor", zeměpisné průměrování) a/nebo rozdělováním subvencí dotyčným osobám.

5. Ochrana uživatele a spotřebitele

Ve službách v obecném ekonomickém zájmu se stejně jako v jiných odvětvích hospodářství uplatňují pravidla horizontální ochrany spotřebitele. Z důvodu zvláštního hospodářského a společenského významu těchto služeb byla navíc přijata v rámci odvětvové legislativy Společenství zvláštní opatření, jejichž úkolem je zabývat se specifickými zájmy a potřebami spotřebitelů a podniků včetně jejich práva na přístup k vysoce kvalitním mezinárodním službám. Spotřebitelská a uživatelská práva jsou stanovena ve specifické odvětvové legislativě pro oblast elektronických komunikací, poštovních služeb, energie (elektřina a plyn), dopravy a televizního a rozhlasového vysílání. Strategie Komise v oblasti spotřebitelské politiky na léta 2002-2006 označila služby v obecném zájmu za jednu z oblastí politiky, v níž je nutno podniknout kroky k zajištění vysoké společné úrovně ochrany spotřebitele.

Sdělení Komise o službách v obecném zájmu ze září 2000 stanoví řadu zásad, které mohou usnadnit vymezení požadavků spotřebitelů a uživatelů na tyto služby. K uvedeným zásadám patří dobrá kvalita služby, vysoká úroveň ochrany zdraví a bezpečnosti práce ve službách, transparentnost (např. cenových tarifů, smluv, výběru a financování poskytovatelů), výběr služby, výběr dodavatele, účinná konkurence mezi dodavateli, existence regulačních orgánů, dostupnost nápravných mechanismů, zastupování a aktivní účast spotřebitelů a uživatelů při vymezování a vyhodnocování služeb a rozhodování o formách plateb. Komise ve sdělení zdůraznila, že klíčovým prvkem spotřebitelské politiky v oblasti služeb v obecném zájmu

je záruka univerzálního přístupu, kontinuity, vysoké kvality a cenové dostupnosti. Vyzdvihla také nutnost zabývat se širšími zájmy občanů, mezi něž patří vysoká úroveň ochrany životního prostředí, specifické potřeby určitých skupin obyvatelstva, např. zdravotně postižených nebo skupin s nízkými příjmy, a úplné územní pokrytí základními službami ve vzdálených nebo obtížně přístupných oblastech.

Další společné závazky jsou uvedeny v příloze č. 2.

2.4 Poskytování služeb v obecném hospodářském zájmu

Následující podkapitola je zaměřena na poskytovatele služeb v obecném hospodářském zájmu, kterými mohou být jak fyzické osoby, tak právnické osoby a orgány státní správy. Je zde dále také popsáno financování a právní úprava služeb v obecném hospodářském zájmu, jež je velmi důležité pro poskytování služeb.

Poskytovatelé služeb v obecném hospodářském zájmu

Definováním služby v obecném hospodářském zájmu jsou oprávněny vnitrostátní, regionální a místní samosprávy v členských státech. Ty mají také právo ukládat závazky poskytovatelům uvedených služeb, jsou-li tyto závazky v souladu s předpisy Společenství.

Členské státy se mohou svobodně rozhodovat, jak dané služby provozovat a poskytovat. Nesmějí však porušit předpisy, jež ukládá Společenství. Zda budou služby v obecném hospodářském zájmu poskytovány přímo (vlastní správou) nebo nepřímo, tedy prostřednictvím třetí strany (veřejnoprávní nebo soukromý subjekt), záleží pouze na orgánech veřejné moci daného státu.

Poskytovateli služeb v obecném hospodářském zájmu včetně vnitropodnikových služeb jsou podniky, které podléhají ustanovením smlouvy o hospodářské soutěži. Pokud je poskytovatelem třetí strana, kterou určí orgán veřejné moci členského státu, musí výběr poskytovatele respektovat určitá pravidla a zásady. Tím bude zajištěn vyvážený manévrovací prostor pro všechny poskytovatele, kteří jsou potencionálně způsobilí poskytovat uvedenou službu.

Mezi poskytovatele těchto služeb patří velká síťová odvětví jako jsou elektronické komunikace a poštovní služby.

V České republice může být poskytovatelem těchto služeb stát, kraj, obec, jakákoliv fyzická či právnická osoba, která splňuje dané podmínky udělované zákonem. V řadě případech jsou poskytovateli přímo orgány veřejné správy, tj. ministerstva, krajské, městské a obecní úřady.

Dalšími poskytovateli mohou být organizace, agentury či organizační složky ministerstev, krajů, měst nebo obcí (např. tomu tak může být u knihoven, muzeí, nemocnic), ale také organizace nebo obchodní společnosti, které jsou zcela či částečně v kompetenci ministerstva, kraje, města nebo obce.

Uživatelé služeb v obecném zájmu

Uživatelé, nebo-li příjemci, služeb v obecném zájmu jsou především občané, kteří vytvářejí určité sociální skupiny, jenž mají své potřeby a chtějí tyto potřeby prostřednictvím služeb uspokojit. Mohou jimi být i určité organizace, které využívají služeb v obecném zájmu ke své činnosti.

Financování služeb v obecném zájmu

Nelze reálně poskytovat řadu služeb v obecném zájmu pouze na základě tržních mechanismů. Proto jsou k zajištění finanční rovnováhy poskytovatele nezbytná zvláštní opatření. Úkolem členských států je zajišťovat financování uvedených služeb a propočítávat mimořádné náklady na jejich poskytování. Společenství také může v některých případech přispívat k financování zvláštních projektů způsobem finanční spoluúčasti.

Používají se různé mechanismy k zajištění finanční rovnováhy poskytovatelů služeb v obecném zájmu. Tyto mechanismy užívají členské státy a zahrnují:

- přímou finanční podporu ze státního rozpočtu (subvence, jiné finanční výhody – snižování daní),
- zvláštní nebo výlučná práva (např. zákonný monopol),
- financování na principu solidarity (např. příspěvky na sociální zabezpečení),
- příspěvky od účastníků trhu (např. fond univerzální služby),
- stanovení průměrného cenového tarifu (např. jednotný tarif platný v celé zemi bez ohledu na značné rozdíly v nákladech na poskytování služby).

Způsoby financování:

- vytváření zvláštních fondů financovaných účastníky trhu
- přímé veřejné financování z rozpočtu

Členské státy si mohou samy zvolit systém financování služeb v obecném zájmu, v souladu s bezpečným fungováním vnitřního trhu. Tyto státy mohou za veřejné služby poskytovat především vyrovnávací platby, které jsou nezbytné pro fungování služeb v obecném zájmu.

Specifická odvětvová legislativa v některých případech stanoví zvláštní pravidla financování mimořádných nákladů na závazky veřejných služeb. Pro oblast *elektronických komunikací* specifický odvětvový předpis požaduje, aby členské státy odebíraly všechna zvláštní nebo výlučná práva, ale stanoví možnost vytvoření fondu na krytí mimořádných nákladů za poskytování univerzální služby z příspěvků účastníků trhu. Co se týče *poštovní služby*, poštovní směrnice umožňuje zachování přesně vymezeného poštovního monopolu a vytvoření fondu univerzální služby pro potřeby financování poštovní služby. V oblasti *letecké dopravy* mohou členské státy udělovat na základě veřejného nabídkového řízení dočasnou výlučnou licenci k zajištění pravidelné služby na některých letových tratích (leteckých tratích, linkách), pro něž trh nenabízí adekvátní službu. V oblasti veřejné dopravy Společenství stanovilo pravidla pro výpočet vyrovnávací platby.

Pravidla vnitřního trhu, hospodářské soutěže a státní podpory mají za cíl zajistit, aby žádná finanční podpora pro poskytovatele služeb v obecném ekonomickém zájmu nenarušovala hospodářskou soutěž a fungování vnitřního trhu. Také platná specifická odvětvová legislativa usiluje pouze o to, aby mechanismy financování zaváděné členskými státy co nejméně narušovaly hospodářskou soutěž a usnadňovaly vstup na trh. V důsledku toho povolují předpisy Společenství především selektivní vstup na trh.

Další kritéria důležitá pro výběr mechanismu financování, např. efektivnost nebo účinky přerozdělování, nejsou v současné době v předpisech Společenství zohledněna. Zvláštní zřetel nebyl brán ani na to, jaké účinky zvolený mechanismus má na dlouhodobé investice poskytovatelů služeb, na infrastrukturu a zajištění zásobování⁶.

Financováním služeb v obecném zájmu na území České republiky se zabývají Ministerstvo financí, kraje, města a obce, které služby poskytují. Finančními zdroji jsou také různé dotace, příspěvky, dary (mohou být i nepeněžité podoby) atd.

Legislativa

Základním a stěžejním legislativním zakotvením v oblasti služeb obecného hospodářského zájmu je Zelená kniha o službách v obecném zájmu. Dalším významným dokumentem je Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES o službách na vnitřním trhu, jelikož jsou základním dokumentem upravující služby v obecném zájmu.

⁶ KOM(2003) 270 v konečném znění, ze dne 21. 5. 2003. *Zelená kniha o službách v obecném zájmu*.

EU vydává také směrnice upravující např. trh v některých odvětvích služeb v obecném hospodářském zájmu a přijímá sdělení komise a stanoviska např. Evropského hospodářského výboru, např. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 *o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou* a Sdělení Komise: *Metodické pokyny pro horizontální hodnocení služeb obecného hospodářského zájmu*.

Legislativa Společenství však ponechává jednotlivým členským státům EU samostatné rozhodování v právní úpravě a volbě orgánů zabývajících se službami v obecném zájmu. Z důvodů vzniklých problémů mnoho států od tohoto opatření upustilo.

3 Analýza činnosti a hospodaření organizace

Tato kapitola je zaměřená na činnost a hospodaření organizace zabývající se službami v obecném hospodářském zájmu. Pro činnost a hospodaření organizace služeb v obecném hospodářském zájmu byla zvolena organizace Technických služeb města Přerova s.r.o. Obsahuje charakteristiky společnosti. Zabývá se také cílem a předmětem činnosti organizace, což je především odpadové hospodářství a čištění města. Je zde postihnout vývoj právní formy společnosti v letech 2005 - 2009 a její činnost a hospodaření.

3.1 Technické služby města Přerova s.r.o.

Tato společnost se zabývá službami v obecném zájmu, ale také službami, jež nemají charakter služeb v obecném zájmu. Hlavní činností společnosti s ručením omezeným je provoz odpadového hospodářství a provoz čištění města.

Dalšími úkoly technických služeb jsou:

- čistota města,
- údržba zeleně,
- svoz odpadu,
- osvětlení města,
- odstranění následků zimy.

Dalšími činnostmi, které provozují je pohřební služba, útulek pro zatoulaná zvířata, pronájem techniky.

Prioritním cílem společnosti je zajišťování komunálních služeb ve městě Přerov. Dalším významným cílem je provádění veškeré činnosti související se zajištěním správy, údržby a úklidu na území města Přerova.

Obchodní společnost Technické služby města Přerova s.r.o. byla založena na základě obchodního zákoníku 2.dubna 2008. Existovala již dříve jako příspěvková organizace.

Zakladatelem společnosti je město Přerov a je také jejím 100 %-tním vlastníkem. Sídlo společnosti se nachází na druhém břehu řeky Bečvy v ulici Na hrázi 3165/17, Přerov.

Technické služby se zabývají především prací s odpady. Jedná se o svoz a odstranění odpadu, svoz a odstranění nekompostovatelného odpadu ze zahrádkářských osad, celotýdenní provoz sběrného dvora pro nebezpečné složky komunálního odpadu s prodlouženou směnou

ve čtvrtek a provoz místa zpětného odběru vybraných výrobků, přistavování a svoz velkoobjemových kontejnerů pro objemný odpad, včetně odstranění kontejnerů, svoz separovaného odpadu včetně dotřídění vyseparovaného odpadu na třídící lince, např. papír, sklo, PET-lahve, a realizace prodeje separovaného sběru.

Organizační struktura společnosti

Technické služby měly v roce 2008 všech 180 zaměstnanců, kteří pracovali dříve pro příspěvkovou organizaci. V roce 2009 klesl počet zaměstnanců na 151 a tento počet je shodný i pro rok 2010. Celková organizační struktura společnosti je zobrazena v příloze č. 3.

V čele společnosti je ředitel a prokurista společnosti pan Ing. Radek Koněvalík. Jménem společnosti jedná její jednatel Bc. Václav Zatloukal. Technické služby mají 3 oddělení – ekonomický úsek, který řídí ekonomický náměstek, provozní úsek skládající se z provozního náměstka a referenta správy majetku a zákaznického centra, které se stará o potřeby zákazníků a které zahrnuje vedoucího oddělení, fakturantku, pokladní a referenta odpadového hospodářství. Provozní oddělení se skládá ze 14 jednotlivých Provozů. Mezi nejvýznamnější provozy patří:

- Provoz – Veřejné komunikace
- Provoz – Čištění města
- Provoz – Odpady
- Provoz – Veřejná zeleň
- Provoz – Park Michalov
- Provoz – Veřejné osvětlení
- Provoz – Správa hřbitovů
- Provoz – Útulek
- Provoz – Lesní majetek
- Provoz – Údržba a servis

Jednotlivé provozy mají svého vedoucího, který se zabývá činnostmi s provozem souvisejícím a stará se o chod a správu provozu. Dříve než se Technické služby města Přerova přeformovaly, působily jako příspěvková organizace města Přerov. Byla hlavně zaměřena na obecně hospodářské služby – provoz odpadů a čištění města.

Hlavní náplní činnosti příspěvkové organizace bylo zajišťování přepravních úkolů pro jednotlivé provozy (provoz odpadů, provoz a údržba místních komunikací, správa

a údržba lesního majetku, pohřební služba a správa hřbitova, provoz veřejného osvětlení, údržba veřejné zeleně, údržba parku Michalov, údržba místních částí, útulek JUDr. Matinové pro zvířata, provoz čištění města). Stěžejním úkolem v zimním období bylo zajištění provozuschopnosti vozidel a mechanismů pro zimní údržbu komunikací.

3.2 Právní forma organizace

Každá organizace má svojí legislativu a právní formu. V této podkapitole je popsána, jak příspěvková organizace, kterou organizace byla před rokem 2008 společností s ručením omezeným, tak samotná společnost s ručením omezeným

Stav do roku 2007 - Příspěvková organizace

Jedná se o neziskovou organizaci zřizovanou územní samosprávou (obcí nebo krajem) či organizační složky státu. Postavení příspěvkových organizací v právním rámci České republiky upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných rozpočtů⁷. Příspěvkové organizace územních samosprávních celků zajišťují smíšené statky, mají právní subjektivitu, jsou právnickou osobou a zapisují se do obchodního rejstříku. Při jejich vzniku je potřeba zřídit zřizovací listinu, která musí obsahovat úplný název zřizovatele, název, sídlo a IČO příspěvkové organizace, vymezení hlavního účelu, pro kterou je organizace zřízena, označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace, vymezení majetkových práv, druhy doplňkových činností povolené zřizovatelem a vymezení doby, na kterou je příspěvková organizace zřízena.

Příspěvkové organizace hospodaří především z příspěvků z rozpočtu, které dostávají od zřizovatele na provoz a na investice. Jsou napojeny na rozpočet, pokud vlastní plánované výnosy jsou vyšší než plánované náklady, anebo pokud zřizovatel určí odvod příspěvkové organizace v případě, kdy investiční zdroje příspěvkové organizace jsou vyšší než jejich spotřeba, anebo pokud poruší rozpočtovou kázeň.

Příspěvková organizace nemůže nakupovat akcie či jiné cenné papíry a poskytovat dary jiným subjektům s výjimkou využití fondu kulturních a sociálních potřeb. Organizace zřizují fondy – *rezervní fond* sloužící na úhradu zhoršeného hospodářského výsledku, na rozvoj činnosti a sankce, *investiční fond* používaný na modernizaci majetku, investiční výdaje a půjčky, *fond odměn* na odměny pracovníkům a *fond kulturních a sociálních potřeb* používaný na stravenky, dary, rekreace a ozdravné pobyty.

⁷ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních samosprávných rozpočtů

Stav po roce 2007 - Společnost s ručením omezeným

Tento druh společnosti spadá do kategorie kapitálových společností, i když má některé prvky společnosti osobní. Jedná se o nejrozšířenější formu obchodní společnosti. Legislativa této společnosti vychází především z obchodního zákoníku⁸. Společnost může být založena k jinému, než podnikatelskému účelu a může být založena i jednou osobou. Maximální počet společníků je 50. Musí povinně vytvářet základní kapitál, jehož minimální výše je stanovena částkou 200 000 Kč a je tvořen vklady společníků. Společník musí dát do společnosti vklad, jehož minimální výše je 20 000 Kč, avšak pokud společnost zakládá jeden společník, musí být celá výše základního jmění složena hned při založení společnosti a musí být pořízen notářský zápis. Výše vkladů jednotlivých společníků může být rozdílná, vyžaduje se však dělitelnost každého vkladu 1 000 Kč. Společnost odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem a společník ručí za závazky společnosti do výše svého vkladu zapsaného v obchodním rejstříku. Společníci ručí společně a nerozdílně. Zápisem splacení všech vkladů do obchodního rejstříku ručení zaniká.

Firma, jež se stala společností s ručením omezeným, musí mít v názvu označení společnost s ručením omezeným nebo alespoň zkratky spol. s r.o. či s.r.o.

Dokumentem, kterým je společnost zakládána je společenská smlouva, která musí obsahovat alespoň:⁹

- firmu a sídlo společnosti,
- předmět podnikání (činnosti),
- určení společníků uvedením firmy nebo názvu a sídla právnické osoby nebo jména a bydliště fyzické osoby,
- výši základního kapitálu a výši vkladu každého společníka včetně způsobu a lhůty splacení vkladu,
- jména a bydliště prvních jednatelů společnosti a způsob, jakým jednají jménem společnosti,
- jména a bydliště členů první dozorčí rady, pokud se zřizuje,
- určení správce vkladu,
- jiné údaje, které vyžaduje tento zákon.

Může také určit, že společnost vydá stanovy upravující vnitřní organizaci společnosti.

Návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku podepisují všichni jednatelé.

⁸ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

⁹ § 110 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Společnost s ručením omezeným vytváří 3 orgány – valnou hromadu, dozorčí radu a statutární orgán. *Valná hromada* je nejvyšším orgánem a jedná se o sdružení všech společníků. Rozhoduje o nejdůležitějších věcech, které se v podniku řeší např. o rozdělení zisku, zvýšení či snížení základního kapitálu, odvolání jednatelů nebo členů dozorčí rady, volí statutární orgány společnosti (jednatele). Valná hromada je schopná usnášení, jsou-li přítomni společníci, kteří mají alespoň polovinu všech hlasů, nevyžaduje-li společenská smlouva vyšší počet hlasů. Každý společník má jeden hlas na každých 1000 Kč svého vkladu, neurčuje-li společenská smlouva jiný počet hlasů. *Statutární orgán* se skládá z jednoho nebo několik jednatelů, kteří zastupují společnost navenek, zastupují ji ve všech věcech, vedou předepsanou evidenci a účetnictví, výsledky předkládají valné hromadě a jsou voleni z řad společníků či z jiných fyzických osob nebo kteří byli jmenováni při založení společnosti. Jednatel či jednatele musí být uvedeni v obchodním rejstříku. Posledním orgánem je *dozorčí rada*, která dohlíží na činnost jednatelů, přezkoumává roční účetní závěrku a podává zprávy valné hromadě. Zřizuje se pouze, zda tak stanoví společenská smlouva nebo zvláštní zákon. Členové rady jsou voleni valnou hromadou, členem nemůže být jednatel společnosti. Minimální počet členů je 3, na které se vztahuje zákaz konkurence.

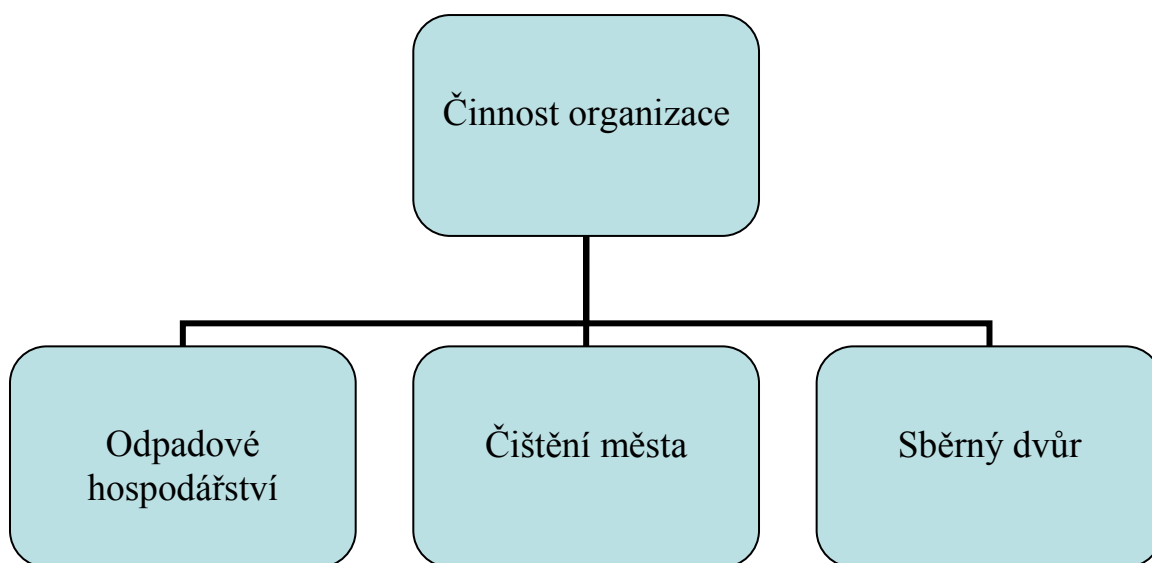
Zisk se rozděluje zásadně podle výše vkladu společníků. Ve společenské smlouvě, kterou je společnost zakládána, může být rozdělení však jiné.

Společnost lze zrušit rozhodnutím soudu podle daných ustanovení a nebo z jiných důvodů uvedených ve společenské smlouvě (např. vypršení doby, na kterou byla společnost zřízena, fůze). Při zrušení společnosti s likvidací má každý společník nárok na podíl na likvidačním zůstatku. Tento podíl se určuje poměrem obchodních podílů, nestanoví-li společenská smlouva něco jiného.

3.3 Činnost organizace

Hlavní činností společnosti je odpadové hospodářství, které bude blíže popsáno v textu níže. Dalšími důležitými činnostmi je čištění města a provoz sběrného dvoru. Tyto činnosti byly provozovány i v letech 2005 – 2007, kdy právní formou organizace byla příspěvková organizace. V této podkapitole bude tedy i popsána činnost za toto období.

Obr. č. 3.1 Činnost společnosti v letech 2005 - 2009

Zdroj: Technické služby města Přerova s.r.o.[online]. 2011. [cit. 12.3.2011].

Dostupné z [www. http://www.tsmpr.cz/](http://www.tsmpr.cz/). Vlastní zpracování.

Provoz odpadů v letech 2005 - 2007

Středisko zaměřilo hlavní pozornost na plnění harmonogramu svozu komunálního odpadu ve městě Přerově. Fyzickým osobám byly vyprazdňovány veškeré přistavěné nádoby na odpad, právnickým osobám dle uzavřených smluv. Ve městě Přerově, včetně místních částí, bylo za sledované období (2005 – 2007) v průměru obsluhováno 962 kusů kontejnerů o objemu 1 100 litrů a 5 560 kusů popelových nádob 110 litrů a v roce 2007 ještě 5 kusů nádob 120 litrů a 5 kusů nádob 240 litrů. Svoz komunálního odpadu byl prováděn z 19 obcí.

V měsících březnu, dubnu, květnu – září, říjnu a listopadu bylo provedeno přistavování velkoobjemových kontejnerů 5m³. V průměru bylo celkem přistaveno 632 kontejnerů. Počet stanovišť činil 111 ve městě a 30 v zahrádkářských koloniích. V rámci této činnosti bylo odvezeno cca 1 089,9 tun odpadu. V měsíci dubnu byl vždy zahájen pytlový svoz odpadu ze zahrádkářských a chatových osad. Celkový počet stanovišť ve městě Přerově a místních částech, ze kterých se prováděl pytlový svoz, bylo 54. Takto bylo celkem zlikvidováno v roce 2005 495,86 tun odpadu, v roce 2006 327,47 tun odpadu a v roce 2007 397,16 tun odpadu. V zájmu udržení čistoty a kvality služeb byl provázen o vánočních svátcích 24. a 26. 12. mimořádný svoz komunálního odpadu s nasazením všech svozových vozidel. Pravidelný svoz prováděla organizace i o státních svátcích.

Na území města bylo na 229 stanovištích rozmístěno celkem v průměru 230 kusů nádob na papír, 220 kusů nádob na sklo a 231 kusů kontejnerů na PET láhve. V průběhu každého roku byl prováděn sběr injekčních stříkaček a monočlánků. Sběr monočlánků se rozšířil o sběr ve školách.

V roce 2005 nedošlo, z důvodu nedostatku finančních prostředků, k další postupné obměně kovových separačních kontejnerů za plastové. Bylo dodáno 30 kusů platových kontejnerů z prostředků od firmy EKO-KOM.

V roce 2005 bylo dovezeno na třídící linku celkem 960,21 tun. Z města Přerova bylo sesbíráno celkem 1 023, 865 tun odpadu z toho:

- 283,9 tun papíru,
- 156,075 tun PET lahví,
- 346,02 tun skla,
- 237,87 tun vytríděno ve školách.

V roce 2006 bylo dovezeno na třídící linku celkem 1 403,24 tun. Z města Přerova bylo sesbíráno celkem 1 173,47 tun odpadu z toho:

- 378,9 tun papíru,
- 169,94 tun PET lahví,
- 392,56 tun skla,
- 232,07 tun vytríděno ve školách.

V roce 2007 bylo evidováno na třídící lince celkem 4 192,769 tun vytríděných odpadů. Podíl města Přerova činí:

- 456,94 tun papíru,
- 424,04 tun skla,
- 187,976 tun PET lahví,
- 5, 922 tun nápojový karton,
- 2,83 tun folií.

Směsného komunálního odpadu od fyzických osob bylo zneškodněno za určené období celkem 30 118,538 tun.

Na skládce technických služeb byl prováděn odběr vody, povrchové měření výskytu bioplynu, deratizace skládky a firmou EkoINPROS zpracována objemová bilance uložených odpadů.

Provoz čištění města v letech 2005 – 2007

Prvořadým úkolem provozu v zimním období bylo zajištění schůdnosti chodníků, lávek, mostů, schodišť a stanovišť MHD. Od 30. března každého roku bylo zahájeno pravidelné blokové čištění, které probíhalo každou středu, společně s odstraňováním inertního posypového materiálu ze zimní údržby komunikací. Rovněž narůstalo znečišťování stanovišť odpadních nádob kusovým odpadem, zejména na sídlištích. Nedílnou součástí zajišťování čistoty města bylo vyprazdňování odpadkových košů, v pravidelných cyklech jich bylo vyprazdňováno v průměru 688. Čištění ploch od psích exkrementů probíhalo ve 14. denních cyklech s přednostním zaměřením na dětská hřiště a přilehlé zelené plochy.

Pracovníci provozu významnou měrou přispěli svým nasazením ke zdárnému průběhu kulturně-společenských akcí pořádaných v rámci města – Zemědělská výstava, akce MOSTY, Přerovské hody, velikonoční a vánoční oslavy včetně úklidu po silvestrovské veselici.

V závěru roku 2005 byl zakoupen chodníkový zametací stroj BUCHER City Cat 2020, který významnou měrou přispěl ke zkvalitnění čištění a ke zvýšení produktivity práce. Provoz zajišťoval zaměstnávání občanů ve výkonu trestu obecně prospěšných prací.

Čištění středu města včetně přilehlých komunikací bylo denně zajišťováno zametacím strojem MADVAC PS 300 s vedenou obsluhou. Jednalo se o trasy pro pěší o výměře 37 500 m².

Rok 2006, ve kterém probíhaly oslavy 750. výročí založení města, kladl vysoké nároky na provoz čištění města. Zejména o sobotách, nedělích a svátcích bylo nutno nepřetržitě zajišťovat úklid a odvoz odpadků.

V průběhu roku 2007 byla provedena likvidace černých skládek na ulici Tovačovská, Koliby a zahrádkářské kolonii Markrabiny.

Odpadové hospodářství v letech 2008 - 2009

Statutární město Přerov mělo k 1.7.2009 45 843 obyvatel. Je členěno na 13 částí – 2 městského a 11 venkovského typu.

Společnost zajišťuje svoz odpadů podle určitých harmonogramů na základě uzavřených smluv. Veškeré nádoby určené na odpad jsou vyprazdňovány 1-2x týdně na území statutárního města Přerov včetně jeho místních částí a ve 14ti přilehlých obcích regionu v intervalech, které si stanovily jednotlivé obecní úřady.

Zajištění provozu systému nakládání s komunálním odpadem (KO) na území statutárního města Přerova je v souladu se zákonem č. 185/2001 Sb. o odpadech ve znění pozdějších

předpisů. Městu byla udělena veřejná zakázka týkající se provozování systému nakládání s komunálním odpadem. Předmětem plnění veřejné zakázky je vykonávat následující činnosti:

1) *Směsný komunální odpad*

Směsný komunální odpad je složka odpadu, která vznikne po vytrídění např. papíru, plastu, skla, kovů, nebezpečného odpadu, objemného odpadu. Sběr a svoz tohoto odpadu, který je odložen do sběrných nádob o objemu 1 100 litrů (kontejner) a 110 litrů (popelnice), je prováděn podle dohodnutého harmonogramu svozu (viz. příloha č. 1) – sběrná nádoby 1 100 litrů dvakrát týdně a sběrné nádoby o objemu 110 litrů jednou týdně. Kontejnery 1 100 litrů jsou trvale umístěny na stanovených veřejně přístupných stanovištích a jejich aktuální počet činí 710 kusů. Popelnice 110 litrů jsou zčásti také umístěny na veřejně přístupných stanovištích a zčásti jsou předány k odkládání odpadu fyzickým osobám zajišťujícím zpřístupnění nádoby pro svozovou techniku ve stanoveném termínu svozu. Aktuální počet těchto popelnic je 4 700 kusů. Sběrné nádoby jsou ve vlastnictví objednatele a jejich počet, jakož i počet a umístění stanovišť, lze dle potřeby funkčnosti systému měnit.

Do činnosti směsného komunálního odpadu patří i sběr a svoz tohoto odpadu v zahrádkářských a chatových oblastech (aktuální počet míst 53), pro tento odpad jsou zde stanovená místa pro pytlový sběr dle dohodnutého harmonogramu. Průměrná četnost sběru je jedenkrát za týden a to v období od dubna do konce listopadu. Dále do činnosti tohoto odpadu je odklizení směsného KO odloženého mimo sběrné nádoby na veřejně přístupných stanovištích sběrných nádob 1 100 litrů, které probíhá celoročně a zahrnuje i nádoby na odkládání vytríděných využitelných složek komunálního odpadu, a na stanovištích velkoobjemových kontejnerů (VOK) probíhající na jaře a na podzim. Toto odklizení by mělo proběhnout nejpozději do tří pracovních dnů od prokazatelného odložení odpadu.

2) *Objemný odpad*

Objemný odpad je odpad, který nelze vzhledem ke své velikosti uložit do popelnice např. nábytek aj. Tento odpad lze odložit do velkoobjemových kontejnerů o objemu 5 m³, které jsou trvale umístěny na stanovených veřejně přístupných stanovištích po celý rok (aktuální počet 2 ks) nebo rozmístěných dle dohodnutého harmonogramu v jarním a podzimním období na stanovených veřejně přístupných stanovištích (aktuální počet stanovišť – 104 v obytné zástavbě a 29 u zahrádkářských osad). Na každém stanovišti je v každém období (jaro, podzim) v průběhu 3 měsíců umístěn VOK 1-6krát, záleží však na charakteru lokality

a intenzitě plnění. VOK poskytuje zhotovitel a jejich počet, jakož i počet a umístění stanovišť, lze dle potřeby funkčnosti systému měnit.

3) *Využitelné složky komunálního odpadu*

Využitelné složky komunálního odpadu se ukládají do sběrných nádob o objemu 1 100 litrů.

Odděleně odkládány jsou tyto složky odpadu:

- **papír** – ukládán do speciálních nádob modré barvy a jeho svoz je 1krát za týden, počet aktuálních kusů činí 264. Existuje mnoho druhů papíru např. sešity, noviny, kancelářský papír, krabice, reklamní letáky, lepenka a karton, časopisy, každý druh papíru se jich zpracovává, proto je potřeba a tím také úlohou Technických služeb města Přerova dotřídit na jednotlivé druhy. Postup – na třídící lince jede pás, na němž se papír pohybuje, podél pásu stojí pracovníci, kteří z pásu vybírají papír a odpadky nevhodné k dalšímu zpracování. Zbylý papír určený k další recyklaci se poté lisuje do balíků a putuje do papíren.
- **Sklo** – svoz probíhá 1x za měsíc a umísťuje se do nádob zelené barvy (aktuální počet 242 ks). Na mnoha stanovištích jsou umístěny dvě tyto nádoby, z nichž jedna je určena na barevné sklo a druhá na bílé sklo. Z hlediska recyklace je sklo výbornou surovinou, jelikož vytríděné sklo se rozdrtí a přidá se do výchozí směsi k výrobě skla nového a tento proces lze opakovat do nekonečna. Avšak je potřeba do těchto zelených kontejnerů dávat pouze skleněné nádoby, tabulové sklo a skleněné lahve od nápojů.
- **PET** (aktuální počet 264 ks) a jejich svoz probíhá 1x za týden. Správně by se do těchto žlutých kontejnerů měli dávat pouze plastové nádoby a lahve, kelímky, PET-lahve, mikrotenové sáčky a balící folie, igelitky, obaly z CD, obaly z kosmetiky, polystyren. Na třídící lince je povinností pracovníků vybrat PET-lahve podle tří barev (modrá, zelená, bílá). Tyto tři druhy barev se dále rozdrtí na směs, která se posílá k dalšímu zpracování a využití převážně do Číny, kde se z nich vyrábí například sportovní oblečení, výplně spacáků či peřin. Nápojové kartony, které by měly být vypláchnuté a krabice sešlápnuté, lze zpracovávat v papírnách nebo na speciální lince. Kontejnery na nápojové kartony jsou označeny oranžovou nálepkou a měly by se zde vyhazovat pouze nápojové krabice od džusů, mléka a mléčných výrobků, vín, rajského protlaku.

Sběrné nádoby jsou umístěny na stanovených veřejně přístupných stanovištích. Sběrné nádoby jsou vlastnictvím objednatele a jejich počet, jakož i počet a umístění stanovišť a četnost svozu, lze dle potřeby funkčnosti systému měnit.

4) *Nebezpečné složky komunálního odpadu*

Sběr nebezpečných složek probíhá provedením nebo zajištěním oprávněnou osobou v 11 částech města venkovského typu. Musí dojít také k zajištění informovanosti obyvatel prostřednictvím vyvěšení na místní vývěsce nebo prostřednictvím letáků. Mobilní sběr je prováděn dvakrát ročně, a to na jaře a na podzim, podle dohodnutého harmonogramu.

5) *Ostatní činnosti*

Do ostatní činnosti spadá vedení průběžné evidence komunálního odpadu, jejichž původcem je město Přerov, a její předání objednateli k termínu měsíčního vyúčtování služeb. Nejpozději k tomu však musí dojít do 15. dne měsíce následujícího po měsíci, za který byla evidence provedena.

Další činností je harmonogram umístění velkoobjemových kontejnerů, k němuž dochází jednou za půl roku. Návrh harmonogramu přistavování VOK je zveřejňován v měsíčníku Přerovské listy, na internetových stránkách společnosti a magistrátu po odsouhlasení objednatelem. Zhotovitel předkládá tento návrh objednateli k odsouhlasení nejpozději do konce měsíce leden pro jarní období a do konce měsíce červen pro podzimní období.

Provádí se také správa sběrných nádob. Správou sběrných nádob ve vlastnictví objednatele se rozumí zajištění čistoty, údržba a oprav sběrných nádob a obnovy označení sběrných nádob informačními nápisy či samolepkami (Směsný komunální odpad, Papír, Sklo, PET-lahve a nápojové kartony) a inventárními čísly. Dále se jedná o vedení provozní evidence sběrných nádob.

Mezi ostatní činnosti patří obnova značení a obměna sběrných nádob.

Čištění města v letech 2008 - 2009

Provoz čištění města zajišťuje komplexní služby v oblasti úklidu a mytí komunikací, zpevněných i travnatých ploch včetně chemické a mechanické likvidace prorůstajících plevelů. Společnost v této oblasti zajišťuje:

- úklid při společenských akcích ve venkovních prostranstvích,
- pravidelné ruční čištění městských vozovek a chodníků,
- mytí ploch kropícími vozy,

- strojní čištění komunikací a zpevněných ploch,
- čištění žulové dlažby na pěší zóně v centru města,
- blokové čištění komunikací a parkovišť,
- podzimní práce při sběru a úklidu spadaného listí,
- sečení trávy příkopů a krajnic traktorem,
- likvidace a odvoz černých skládek z území města,
- likvidace prorůstajícího plevelu,
- výsyp a údržba odpadkových košů,
- sběr psích exkrementů,
- provoz veřejných WC.

Jsou zpracovány harmonogramy čištění jak pro ruční tak strojní čištění, například vyprazdňování košů, blokové čištění, sběr psích exkrementů. Při sestavování těchto harmonogramů se přihlíží k optimálnímu stavu, tj. maximálnímu využití používaných vozidel.

K vyprazdňování odpadkových košů v Přerově dochází každý den kromě neděle, kdy pracovníci objíždí v automobilech určených na vyprazdňování košů předem stanovené ulice. V pondělí, středu a pátek tak vyprázdní na 586 košů, v úterý a čtvrtek 411 a v sobotu 219. Lze to shrnout do týdenního cyklu, kdy počet vyprázdnění košů činí 2 575, a ročního cyklu, kdy počet vyprázdnění košů je 134 268.

Blokové čištění se provádí podle potřeby znečištění ulic většinou ve čtvrtek od 7:00 do 14:00. Celková výměra blokového čištění v rámci harmonogramu je 113 000 m². Podle obecně závazné vyhlášky č. 3/2004 o čistotě ve městě Přerově jsou v uvedených lokalitách čištění rozmístěny přenosné dopravní značky vždy 5 dní před termínem blokového čištění. Což znamená, že všichni občané jsou povinni odklidit veškeré vozidla či jiné věci bránící čištění.

Sběr psích exkrementů je provázen čtyřkolkou vždy každý den v určitých lokalitách určených harmonogramem společnosti. Plocha, která je udržována má 1 471 694 m².

Sběrný dvůr v letech 2005 - 2009

Veškerý nebezpečný odpad je potřeba někde ukládat, proto byl v roce 1997 zřízen Sběrný dvůr, kde mohou občané města Přerova ukládat tento nebezpečný komunální odpad. Pro občany města je sběrný dvůr poskytován zcela zdarma, firmy, drobní podnikatelé a živnostníci zde mohou ukládat odpad za poplatek.

Ukládají se zde především:

- motorové oleje,
- prošlé léky,
- obaly (plechové, plastové a skleněné),
- obaly znečištěné nebezpečnými látkami,
- pesticidy,
- znečištěný textil,
- olověné akumulátory,
- starý nábytek,
- matrace,
- staré elektrospotřebiče, apod.

Veškeré staré elektrospotřebiče jako jsou lednice, mrazáky, pračky, myčky či jiné elektrozařízení, např. topinkovače, počítače, televizory, rádia, mobilní telefony, používané v domácnosti je potřeba při odevzdání do sběrného dvoru odevzdat v nedemontovaném stavu.

Pro objemný odpad je zřízena v obci Žeravice skládka, která je otevřena každý den od 6 hod do 14 hod.

3.4 Hospodaření organizace

Podkapitola je věnována hospodaření Technických služeb města Přerova s.r.o. Hospodaření je analyzováno v období 2005, 2006 a 2007, kdy byla společnost příspěvkovou organizací a v letech 2008 a 2009, kdy funguje jako společnost s ručením omezeným. Podle výnosů a nákladů je zjištěno, zda bylo dosaženo zisku či ztráty.

Rok 2005

Celkové ***náklady hlavní činnosti*** k 31.12.2005 činily 119 845 984,90 Kč. Nejvyšší položkou byly odpisy dlouhodobého majetku, které činily 36 678 490,50 Kč, v procentuálním vyjádření byl plán splněn na 100,63 %. Oproti původnímu plánu se částka snížila o 1 534 490,50 Kč. Nejnižší částku nákladů v roce 2005 tvořilo cestovné, tj. 109 630,12 Kč, které zase splnilo plnění na 137,04 %, což je nejvíce z veškerých nákladů. Odvody na zdravotní a sociální pojištění, které musí zaměstnavatel ze zákona odvádět za své zaměstnance do státního rozpočtu, dělaly v tomto roce - 11 333 724 Kč, plán byl splněn na 101,18 %. Částka vynaložená na spotřebu materiálu a energie dosáhla na 17 892 270,06 Kč. Upravený plán byl stanoven na 18 000 100 Kč a tím nebyl splněn na 100 %, ale pouze na 99,40 %. Na opravy a udržování bylo vynaloženo 7 425 242,74 Kč, což zahrnovalo především údržbu a opravy strojů používaných k činnosti organizace. Další významnou položkou ve sledovaném roce

tvořily mzdové náklady, které sloužily k výplatě zaměstnanců a jejichž suma dosáhla 31 988 773 Kč. Stanovené náklady byly splněny na 99,95 %. Povinné daně a poplatky, které musí organizace platit, se vyšplhaly k sumě 2 947 116,85 Kč. Další náklady organizace byly ostatní služby, které nepřesáhly stanovený upravený plán a dosáhly 5 685 404,33 Kč, v procentním vyjádření splnění tj. 99,76 %. Ostatní osobní náklady taktéž nepřekročily upravený plán a dosáhly částky 536 859 Kč, což je o 5 141 Kč méně než plán upravený. Původní plán jiných ostatních nákladů byl stanoven na částku 6 270 000 Kč, avšak nebylo potřeba vynaložit tolik finančních prostředků a z tohoto důvodu byl plán upraven. Skutečně tato položka dosáhla pouze částky 5 248 474 Kč.

Celkové ***náklady doplňkové činnosti*** dosáhly ve skutečnosti hodnoty 2 329 148,28 Kč, což je o 236 148,28 Kč méně než byl původní plán. V procentní vyjádření byl plán splněn na 111,28 %.

Původní plán ***výnosů hlavní činnosti*** ve výši 112 264 000 Kč musel být v průběhu roku navýšen na 119 951 700 Kč. Na konci roku upraveného plánu ani nedosáhl a skončil na částce 119 846 215,28 Kč. Celkové výnosy byly tedy splněny na 99,91 %. Nejvýznamnější položkou výnosů představovaly příspěvky a dotace na provoz získané především od zřizovatele statutárního města Přerova a ze státního rozpočtu. Tyto příspěvky a dotace se vyšplhaly k sumě 91 005 232,58 Kč. Tržby z prodeje výrobků a služeb byly druhou nejvyšší částkou výnosů a jejich hodnota odpovídá 89,77 % splněného plánu a tato částka činila 25 788 718,29 Kč. Poslední a nejmenší položku byly ostatní výnosy, jejichž suma byla 3 052 264,41 Kč.

Výnosy doplňkové činnosti nedosáhly původního plánu, který byl na začátku roku 2005 stanoven na částku 2 500 000 Kč a činily k 31.12.2005 rovných 2 443 937,00 Kč.

Tab. č. 3.1: Srovnání původního plánu se skutečným plněním hlavní činnosti v roce 2005

Ukazatel	Plán (v tis. Kč)		Skutečnost (v Kč)	%
	původní	upravený		
spotřeba materiálu a energie	13 946,00	18 000,10	17 892 270,06	99,40
opravy a udržování	5 084,00	7 641,40	7 425 242,74	97,17
cestovné	80,00	80,00	109 630,12	137,04
ostatní služby	4 221,00	5 699,00	5 685 404,33	99,76
mzdové náklady	33 296,00	32 004,00	31 988 773,00	99,95
ostatní osobní náklady	500,00	542,00	536 859,00	99,05
zdravotní a sociální pojištění	11 658,00	11 201,00	11 333 724,00	101,18
daně a poplatky	1 936,00	2 936,00	2 947 116,85	100,38
jiné ostatní náklady	6 270,00	5 270,00	5 248 474,30	99,59
odpisy dlouhodobého majetku	35 143,00	36 449,00	36 678 490,50	100,63
NÁKLADY CELKEM	112 134,00	119 822,50	119 845 984,90	100,02

tržby z prodeje výrobků a služeb	39 905,00	28 727,20	25 788 718,29	89,77
ostatní výnosy			3 052 264,41	
příspěvky a dotace na provoz	72 359,00	91 224,50	91 005 232,58	99,76
VÝNOSY CELKEM	112 264,00	119 951,70	119 846 215,28	99,91

Zdroj: Vlastní zpracování. Závěrečná zpráva Technických služeb města Přerova za rok 2005.

Rozdílem výnosů a nákladů byl zjištěn **výsledek hospodaření** hlavní činnosti. Bylo zjištěno, že společnost v roce 2005 dosáhla zisku 230,38 Kč. Při doplňkové činnosti taktéž organizace dosáhla zisku, tentokrát však částky 114 788,72 Kč. Hospodářský výsledek v hlavní i doplňkové činnosti byl převeden do rezervního fondu organizace.

Rok 2006

K 31.12.2006 vykazovala organizace **náklady hlavní činnosti** v celkové výši 105 801 302,99 Kč, což znamenalo pokles oproti roku předchozímu o 14 044 682 Kč. V tomto roce byla nejvyšší částka vynaložena na platy zaměstnanců a další náklady spojené s položkou mzdové náklady. Konečná částka těchto nákladů se vyšplhala na sumu 30 451 646,38 Kč. Nedosáhly tedy původního plánu 32 430 000 Kč a dosáhly celkového plnění 102,26 %. Těsně za mzdovými náklady činily nejvyšší částku nákladů odpisy dlouhodobého majetku, které dosáhly 29 588 081,22 Kč, které byly realizovány s původním plánem. Tak jak předchozí rok, tak i v roce 2006 cestovné bylo nejmenší položkou. Avšak velmi přesáhlo původní plán, tj. o 23 584,85 Kč. K 31.12. 2006 bylo cestovné stanoveno na 98 584,85 Kč a procentním vyjádření byl plán splněn na 156,48 %. Spotřeba materiálu a energie se vyšplhala na částku 15 627 665,91 Kč, což ve srovnání s rokem 2005 znamená pokles o 2 264 604,15 Kč. Zákonem povinné zdravotní a sociální pojištění dosáhlo hodnoty 10 726 169,27 Kč. Plán tak byl splněn na 104,56 %. Další relativně významnou položkou jsou opravy a udržování, jejichž konečná suma činily 7 551 118,63 Kč. Upravený plán byl překročen o 170 918,63 Kč.

Procentního plnění 123,93 % činily ostatní služby. Celkové finanční prostředky vynaložené na tuto položku dělaly 4 138 804,60 Kč. Skoro zanedbatelnou hodnotu měly ostatní osobní náklady, tj. 246 941 Kč. Necelých 20 % chybělo k realizaci upraveného plánu položky jiných ostatních nákladů. Tato suma nedosáhla plánovaných 7 001 540 Kč, ale pouhých 5 670 711,39 Kč. Na položku daně a poplatky se v původním plánu vyčlenilo 1 936 000 Kč, avšak v průběhu roku byl plán upraven a jak nám ukazuje tabulka č. 3.2, tak závěrečná částka dosáhla pouze hodnoty 1 656 579,74 Kč.

Od roku 2006 došlo ke změně – poměrná část nákladů a výnosů organizace za právnické osoby byla převedena do doplňkové činnosti. Tyto celkové ***náklady doplňkové činnosti*** tak k 31.12. 2006 dosáhly sumy 15 934 275,74 Kč a přesáhly tak původní plán o 3 970 275,74 Kč.

Původní plán ***výnosů hlavní činnosti*** byl mnohem nižší než v roce předcházejícím a byl splněn na 98,33 %. Výnosy tedy dosáhly pouze částky 101 367 941,84 Kč. Nejvýznamnější položkou byly příspěvky a dotace na provoz, které se vyšplhaly na neuvěřitelných 98 206 728,44 Kč. Příspěvkové organizaci byl poskytnut příspěvek na opravu komunikací (8 000 000 Kč), která byla dokončena v květnu následujícího roku. Na údržbu a rozšíření skládky v Žeravicích byl poskytnut příspěvek v hodnotě 8 150 000 Kč. Vzhledem k nepříznivým povětrnostním podmínkám byla akce dokončena až v dubnu 2007. Do června 2007 byl také čerpán příspěvek ve výši 1 600 000 Kč na vybudování vsypové loučky v nové části hřbitova v Přerově. Tržby z prodeje výrobků a služeb dělaly 1 393 650,54 Kč a ostatní výnosy 1 767 562,86 Kč.

Výnosy doplňkové činnosti přesáhly náklady o 4 454 040,23 Kč a ty tak činily celkovou částku 20 388 315,97 Kč, tj. 102,64 % celkového plnění. Původní plán musel být během roku upraven z hodnoty 13 130 000 Kč na hodnotu 19 864 000,00 Kč.

Tab. č. 3.2: Srovnání původního plánu se skutečným plněním hlavní činnosti v roce 2006

Ukazatel	Plán (v tis. Kč)		Skutečnost (v Kč)	%
	původní	upravený		
spotřeba materiálu a energie	11 212,80	15 333,25	15 627 665,91	101,92
opravy a udržování	5 273,00	7 380,20	7 551 118,63	102,32
cestovné	75,00	63,00	98 584,85	156,48
ostatní služby	3 861,00	3 376,00	4 138 804,60	123,93
mzdové náklady	32 430,00	29 780,00	30 451 646,38	102,26
ostatní osobní náklady	379,00	357,00	246 941,00	69,17
zdravotní a sociální pojištění	11 486,00	10 258,00	10 726 169,27	104,56
daně a poplatky	1 936,00	1 448,00	1 656 579,74	114,40
jiné ostatní náklady	5 441,00	7 001,54	5 670 711,39	80,99
odpisy dlouhodobého majetku	29 675,00	29 175,01	29 588 081,22	101,42
NÁKLADY CELKEM	101 768,80	104 172,00	105 801 302,99	101,56

tržby z prodeje výrobků a služeb	8 424,00	1 690,00	1 393 650,54	82,46
ostatní výnosy			1 767 562,86	0,00
příspěvky a dotace na provoz	92 648,80	101 398,00	98 206 728,44	96,85
VÝNOSY CELKEM	101 072,80	103 088,00	101 367 941,84	98,33

Zdroj: Vlastní zpracování. Závěrečná zpráva Technických služeb města Přerova za rok 2006.

Hospodaření příspěvkové organizace v hlavní činnosti k 31. 12. 2006 bohužel skončilo ztrátou ve výši 4 433 361,15 Kč. Tato ztráta v hlavní činnosti byla pokryta ziskem z doplňkové činnosti, který činil 4 454 040,23 Kč. Zbývající zisk ve výši 20 679,08 Kč byl převeden ve výši 50 % do rezervního fondu organizace a 50 % do fondu odměn.

Rok 2007

Každý rok vykazuje organizace stále nižší ***náklady hlavní činnosti***. Nejinak tomu bylo i v roce 2007, kdy dovršily částky 95 045 479,14 Kč. Kolik dosáhly jednotlivé činnosti na celkových nákladech, ukazuje tabulka č. 3.3. Opět nejvyšší sumy dosáhly mzdové náklady. V tomto roce dosáhly částky 32 851 846,51 Kč. Od mzdových nákladů se odvíjí i odvody pracovníků na povinné zdravotní a sociální pojištění, které činilo 11 573 343,15 Kč. Obnos ve výši 14 097 117,36 Kč byl použit na odpisy dlouhodobého majetku. Část finančních prostředků ve výši 13 886 028,04 Kč byla použita na spotřebu materiálu a energii. Do původního plánu zbývalo tedy 1 923 971,96 Kč. Oproti předcházejícímu roku se částka na opravy a udržování zvýšila skoro o polovinu. Vyšplhala se až na částku 13 367 571,71, což je o 5 816 453,08 Kč více než roce 2006. Náklady za ostatní služby dovršily sumy 4 064 899,40 Kč, čímž překročily upravený plán o 457 899,40 Kč. Jiné ostatní náklady byly stanoveny na 4 729 000 Kč, k 31. 12. 2007 však dovršily pouze částky 3 407 549,38, což znamenalo pouhých 72,17 % plnění. Hodnota 1 554 279,76 Kč byla vynaložena na daně a poplatky. Ostatní osobní náklady dosáhly částky 182 371 Kč a nejmenší a dá se říct

zanedbatelnou položku oproti ostatním činní cestovné, které dělalo v tomto roce 60 472,83 Kč. Dosáhlo tak plnění ve výši 201,58 %.

Náklady doplňkové činnosti se opět zvýšily a to na 19 427 700,98 Kč. Původní plán, který byl během roku upraven o 251 800 Kč, nebyl dodržen a byl překročen o 1 163 700,98 Kč.

Celková částka **výnosů hlavní činnosti** se jako náklady v tomto roce snížily a k 31. 12. 2007 činily 94 864 573,16 Kč, což znamená, že oproti původnímu plánu stoupla výše získaných finančních prostředků o 8 313 573,16 Kč. Z tabulky č. 3.3 je zřejmé, že největší položkou výnosů činily opět příspěvky a dotace na provoz. Organizace získala příspěvek ve výši 3 000 000 Kč na nový stroj k čištění komunikací. Další významnou částkou přispělo statutární město Přerov na mzdové náklady a provoz organizace. Tržby z prodeje výrobků a služeb vyšplhala až - na sumu 4 554 096,17 Kč. Čímž překročila původní plán o celých 3 029 096,17 Kč. Plán byl tedy splněn na neuvěřitelných 298,63 %. Ostatní výnosy tvořily částku 721 586,66 Kč. Nově se ve výnosech objevila položka zúčtování fondů, která dosáhla částky 7 613 109,41 Kč.

Výnosy doplňkové činnosti byly stanoveny na 21 012 000 Kč. Ke konci roku dosáhla však pouze částky 20 430 371,50 Kč. Plán byl tedy splněn pouze na 97,23 %.

Tab. č. 3.3: Srovnání původního plánu se skutečným plněním hlavní činnosti v roce 2007

Ukazatel	Plán (v tis. Kč)		Skutečnost (v Kč)	%
	původní	upravený		
spotřeba materiálu a energie	15 810,00	15 970,26	13 886 028,04	86,95
opravy a udržování	5 264,00	14 221,00	13 367 571,71	94,00
cestovné	30,00	30,00	60 472,83	201,58
ostatní služby	3 575,00	3 607,00	4 064 899,40	112,69
mzdové náklady	31 369,00	31 369,00	32 851 846,51	104,73
ostatní osobní náklady	286,00	286,00	182 371,00	63,77
zdravotní a sociální pojištění	9 631,00	9 577,00	11 573 343,15	120,85
daně a poplatky	1 530,00	1 530,00	1 554 279,76	101,59
jiné ostatní náklady	4 729,00	4 721,74	3 407 549,38	72,17
odpisy dlouhodobého majetku	14 835,00	14 599,10	14 097 117,36	96,56
NÁKLADY CELKEM	87 059,00	95 911,10	95 045 479,14	99,10

tržby z prodeje výrobků a služeb	1 525,00	1 525,00	4 554 096,17	298,63
ostatní výnosy			721 586,66	0,00
zúčtování fondů	0,00	7 614,00	7 613 109,41	99,99
příspěvky a dotace na provoz	85 026,00	86 264,10	81 975 780,92	95,03
VÝNOSY CELKEM	86 551,00	95 403,10	94 864 573,16	99,44

Zdroj: Vlastní zpracování. Závěrečná zpráva Technických služeb města Přerova za rok 2007.

V roce, kdy organizace působila naposledy jako příspěvková organizace, dosáhla ztráty z hlavní činnosti 180 905,98 Kč. Tuto ztrátu organizace pokryla ziskem z doplňkové činnosti.

Oproti tomu v doplňkové činnosti vykazovala zisk ve výši 1 002 670,52 Kč. Celkový **výsledek hospodaření** tak činil 821 764,54 Kč. Celkový zisk organizace navrhovala převést do fondů – do fondu odměn 20 %, tj. 164 000 Kč a do rezervního fondu zbylých 80 %, tj. 657 764,54 Kč.

Rok 2008

V roce 2008 se organizace již přeformovala do společnosti s ručením omezeným. Společnost tak hospodářským rozpočtem a poskytuje jiné údaje než tomu bylo v době příspěvkové organizace.

Celkové **náklady** k 31.12.2008 činily 71 217 000 Kč. Výkonová spotřeba byla nejvyšší položkou nákladů. Těsně za touto položkou byly mzdové náklady, jejichž výše byla 18 577 000 Kč. Náklady vynaložené na služby byly 13 440 000 Kč. Organizace vynaložila na spotřebu materiálu a energie finanční částku 8 613 000 Kč. Povinné sociální zabezpečení a pojištění se oproti předcházejícímu roku snížilo takřka o polovinu a to na hodnotu 6 575 000 Kč z důvodu poklesu zaměstnanců. Částku 505 000 Kč vynaložila organizace na ostatní provozní náklady a částku 540 000 Kč na sociální náklady. Díky vzniku nové právní formy organizace byla zavedena do nákladů položka odměny členům orgánů společnosti, která se vyšplhala k 31.12.2008 na částku 320 000 Kč. Veškeré daně a poplatky za rok 2008 činily 237 000 Kč a odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku 252 000 Kč. Na prodané zboží se použila peněžní částka v celkové hodnotě 74 000 Kč. Zbývající část nákladů tvořily nákladové úroky a ostatní finanční náklady, které dohromady činily 31 000 Kč.

Výnosy v prvním roce nové právní formy dosáhly celkové částky 66 074 000 Kč, což je oproti předcházejícímu roku skoro snížení o jednu polovinu, především z důvodu soukromého podnikání, kdy organizace nedostávala příspěvky a dotace v takové míře jak tomu bylo u příspěvkové organizace. Nejvyšší položkou celkových výnosů tak byly tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. Tato částka se vyšplhala k sumě 48 419 000 Kč. Z prodeje zboží materiálu získala organizace 5 819 000 Kč a z prodeje 1 400 000 Kč. Nejnižší hodnotu tvořila částka 99 000 Kč, které představují výnosové úroky. Částku 337 000 Kč získala organizace za ostatní tržby.

Tab. č. 3.4 Struktura nákladů a výnosů za období 2008 (v celých tis. Kč):

Ukazatel	Skutečnost
Náklady vynaložené na prodané zboží	74
Výkonová spotřeba	22 053
Spotřeba materiálu a energie	8 613
Služby	13 440
Mzdové náklady	18 577
Odměny členům orgánů společnosti	320
Náklady na soc. zabezpečení a soc. pojištění	6 575
Sociální náklady	540
Daně a poplatky	237
Odpisy DNM a DHM	252
Ostatní provozní náklady	505
Nákladové úroky	14
Ostatní finanční náklady	17
NÁKLADY CELKEM	71 217

Tržby za prodej zboží	5 819
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	48 419
Tržby z prodeje materiálu	1 400
Tržby z prodeje majetku	10 000
Tržby ostatní	337
Výnosové úroky	99
VÝNOSY CELKEM	66 074

Zdroj: Vlastní zpracování. Výroční zpráva společnosti Technických služeb města Přerova 2008.

Organizace podle vynaložených nákladů a získaných výnosů hospodařila v roce 2008 se ztrátou, která činily 5 143 000 Kč. K vyrovnání této ztráty použila rezervu, jež byla převedena z příspěvkové organizace.

V průběhu roku 2008 přijala společnost dlouhodobý úvěr na nákup servisního vozidla ve výši 253 438 Kč. Tento úvěr je zajištěn převodem práva. V následujícím roce, tj. roce 2009, přijala společnost dlouhodobý úvěr, avšak na nákup žacího stroje ISEKI SX6 19 v celkové výši 425 342 Kč. Taktéž tento úvěr je zajištěn převodem práva.

Rok 2009

V tomto roce získala organizace více zkušeností s hospodařením a začala se více vyvíjet a rozvíjet. Celkové ***náklady*** vystoupaly ke konečné sumě 141 044 000 Kč. Jak v předcházejícím roce, tak i v tomto činila nejvyšší částku nákladů výkonová spotřeba – 42 924 000 Kč. Taktéž vysokou sumu měly náklady za mzdy zaměstnancům a náklady spojené se zaměstnanci. Tato suma dělala 33 750 000 Kč. Náklady vynaložené na služby dosáhly částky 22 478 000 Kč a spotřeba materiálu a energie stála organizaci 20 446 000 Kč. Povinné sociální zabezpečení a pojištění, které je ze zákona stanové, činilo 10 735 000 Kč. Zvýšení

o 6 837 000 Kč představovaly odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku. Sociální náklady a ostatní provozní náklady byly téměř shodné a činily dohromady 2 240 000 Kč. Na prodané zboží bylo v tomto roce vynaloženo 591 000 Kč, což bylo o 517 000 Kč více než v roce 2008. 468 000 Kč bylo použito na daně a poplatky. Členové orgánů společnosti si mezi sebou rozdělily celkovou částku 207 000 Kč. Ostatní finanční náklady se zvýšily o 50 000 Kč a dosáhly tak částky 67 000 Kč. Opět nejmenší položkou nákladů byly nákladové úroky, které se vyšplhaly na hodnotu 49 000 Kč.

S růstem vývoje organizace rostly i výnosy. Ty dosáhly k 31.12. 2009 celkové sumy 129 894 000 Kč. Největší podíl na této sumě měly opět tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. Tento rok dosáhly částky 100 452 000 Kč. Tržby z prodeje materiálu činily 2 816 000 Kč a za prodej zboží bylo přijato 5 394 000 Kč. Ostatní tržby činily 796 000 Kč. Nejmenší položkou v tabulce č. 3.5 jsou výnosové úroky – 115 000 Kč. Tržby z prodeje majetku činily 20 321 000 Kč.

Tab. č. 3.5 Struktura nákladů a výnosů za období 2009 (v celých tis. Kč):

Ukazatel	Skutečnost
Náklady vynaložené na prodané zboží	591
Výkonová spotřeba	42 924
Spotřeba materiálu a energie	20 446
Služby	22 478
Mzdové náklady	33 750
Odměny členům orgánů společnosti	207
Náklady na soc. zabezpečení a soc. pojištění	10 735
Sociální náklady	1 134
Daně a poplatky	468
Odpisy DNM a DHM	7 089
Ostatní provozní náklady	1 106
Nákladové úroky	49
OSTATNÍ FINANČNÍ NÁKLADY	67
NÁKLADY CELKEM	141 044

Tržby za prodej zboží	5 394
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	100 452
Tržby z prodeje materiálu	2 816
Tržby z prodeje majetku	20 321
Tržby ostatní	796
Výnosové úroky	115
VÝNOSY CELKEM	129 894

Zdroj: Vlastní zpracování. Výroční zpráva společnosti Technických služeb města Přerova 2009.

I v roce 2009 organizace hospodařila se ztrátou. Tentokrát byla ztráta vyšší a vyšplhala se k celkové částce 11 150 000 Kč. Ztrátu organizace z části kryly přijaté dotace a příspěvky

od jejího vlastníka, tedy statutárního města Přerov, a také rezervy. Údaje o nich nebyly bohužel k dispozici.

4 Zhodnocení činnosti a hospodaření organizace

Předposlední kapitola je věnována souhrnnému zhodnocení činnosti a celkovému hospodaření organizace v letech 2005 – 2009. Nejprve je zanalyzována činnost organizace v obou právních formách a následovně je pomocí grafického zobrazení dosaženo i analýzy v oblasti hospodaření organizace.

4.1 Zhodnocení činnosti

Hlavní činností organizace již od jejího vzniku bylo třídění odpadu. Občané statutárního města Přerov začali třídít odpad v roce 1995. Ze začátku se jednalo o třídění využitelných složek komunálního odpadu. V roce 2009 již byla uvedena do provozu dotřídňovací linka v areálu skládky v Žeravicích. V též roce byly po městě rozmístěny barevné kontejnery na tříděný odpad – na papír, PET lahve a nápojové kartony, sklo, textil a obuv. Kontejnery na textil a obuv byly rozmístěny v Přerově jako jedny z posledních kontejnerů, jelikož občané často pohazovali pytle s oblečením na ulici ke kontejnerům a popelnicím. Bylo rozmístěno sedmnáct speciálně upravených a označených kontejnerů, do kterých lze odkládat oděvy, bytový textil – záclony, závěsy, povlečení, ubrusy, dále obuv, kabelky, batohy, plyšové i dřevěné hračky.

Během působnosti příspěvkové organizace byl uveden do provozu sběrný dvůr pro odkládání nebezpečných složek komunálního odpadu. V příměstských obcích byl zaveden mobilní svoz tohoto odpadu, který je prováděn dvakrát ročně (na jaře a na podzim). V roce 2005 tak bylo sesbíráno od občanů 92 tun nebezpečných složek komunálního odpadu.

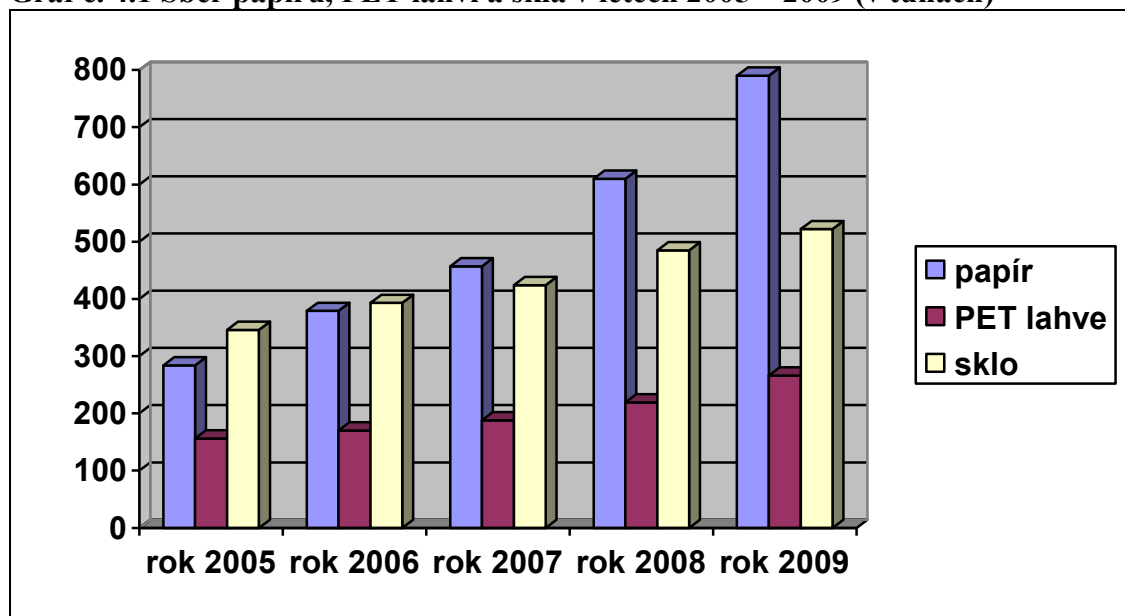
V době, kdy právní formou organizace byla příspěvková organizace, byly prováděny veškeré činnosti na popud statutárního města Přerov. Organizace s dnešní právní podobou však provádí úkony, které jsou v zájmu města a které jsou ji městem přiděleny, zejména se jedná o údržbu a správu majetku města. Ke své činnosti nepoužívá tak organizace pouze prostředků z rozpočtu města, ale využívá i prostředků z Evropských fondů. Naposledy Technickým službám byla poskytnuta peněžní částka přesahující zhruba 5 milionů korun, kterou získaly z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost na projekt vzdělávání zaměstnanců a také dotaci z Operačního programu životního prostředí ve výši 1 milionu korun na zateplení administrativní budovy organizace.

Sběr odpadů

V roce 2005 bylo sesbíráno celkem 1 023, 865 tun odpadu. Z toho asi 284 tun papíru, 156 tun PET lahví, 346 tun skla a 238 tun bylo vytríděno ve školách. V roce 2006 bylo sesbíráno

o skoro 150 tun odpadu více. Z toho bylo sesbíráno 379 tun papíru, 170 tun PET lahví, 393 tun skla a ve školách bylo vytríděno 232 tun. V posledním roce příspěvkové organizace, tj. v roce 2007, bylo evidováno na třídící lince celkem 4 192,769 tun vytríděných odpadů. Papíru tak bylo sesbíráno 457 tun papíru, skla 424 tun, PET lahví 188 tun. V grafu č. 4.1 je zobrazen sběr papíru, PET lahví a skla v letech 2005 – 2009. V roce 2008 se sesbíralo téměř 610 tun papíru a v roce 2009 již 790 tun. PET lahví a nápojových kartonů bylo v roce 2008 svezeno 219 tun a v roce 2009 již 266 tun. Skla se v roce 2008 sesbíralo 485 tun a v roce 2009 již tato hodnota přesáhla 500 tun. Hodnota činila 522 tun skla. Podle grafu je zřejmé, že veškerý sběr jednotlivých komodit se zvyšuje.

Graf č. 4.1 Sběr papíru, PET lahví a skla v letech 2005 – 2009 (v tunách)

Technika

Organizace používá ke své činnosti řadu techniky. Jedná se o různé komunální stroje, jako jsou například montážní plošiny, zametací a čistící stroje, ramenové nakladače, vozidla pro svoz odpadu, kompaktor či sekačky. Stroje jsou velmi drahé, a proto jsou zaměstnanci, kteří obstarávají práci se stroji, speciálně zaškolováni a jsou na ně kladeny velké nároky. Během své působnosti Technické služby průběžně techniku obměňovaly. V poslední řadě si pořídily nový ramenový nakladač, vozidlo pro údržbu komunikací, dvě vozidla s hákovými nakladači a spoustu drobné techniky. V budoucnosti by mělo být pořízeno i ekologické vozidlo – elektromobil, který bude chránit životní prostředí a tím přispěje k lepšímu ovzduší ve městě, které patří mezi jedno z nejznečištěnějších v republice.

Cílem nynějšího ředitele organizace pana Ing. Radka Koněvalíka je vybudovat novou tvář organizace. Rád by dosáhl modernizace a zavedl kvalitní informační systém ve společnosti, tak aby byli na trhu stále konkurenceschopní.

Akce pro veřejnost

Technické služby rovněž spolupracují na různých akcích pro veřejnost. Například v měsíci dubnu na Den Země pořádají prezentace na přerovském náměstí. Ve spolupráci s autobusovou dopravou SAD Trnava připravily přehlídku strojů a činností. Lidé měli možnost si prohlédnout svozová vozidla, vysavače psích exkrementů, elektrický skútr či se podívat na ukázkou správného třídění odpadů. Pro veřejnost byla provedena rovněž ukáзка práce na třídící lince a možnost obhlídky skládky odpadu v Žeravicích.

Plány do budoucnosti

Pro následující roky chce společnost investovat velkou část finančních prostředků do obnovy své techniky (zhruba částku 12 milionů korun). Chce také nakoupit nová vozidla s využitím alternativních pohonů, rekonstruovat své zázemí. Společně se statutárním městem plánuje výstavbu kompostárny v areálu skládky v Žeravicích. Do budoucna chce organizace také prosadit výstavbu druhého sběrného dvora kvůli zvětšujícímu se počtu obyvatel města a jeho velikosti. Během roku 2011 bude technickým službám zcela zdarma poskytnuto osmnáct červených kontejnerů na drobná elektrozařízení a baterie, které jim daruje nezisková organizace ASEKOL. Kontejnery budou rozmístěny ve městě a jeho místních částech. Do těchto kontejnerů mohou lidé vhazovat například klávesnice, kalkulačky, tiskárny, mobilní telefony, rádia, žehličky, elektrické hračky, kávovary, záznamníky, váhy, topinkovače apod. Kontejnery jsou rovněž vybaveny otvorem na vybité baterie a monočlánky. Nepatří do nich zářivky, televize, monitory, lednice, mikrovlnné trouby

Záporné stránky činnosti

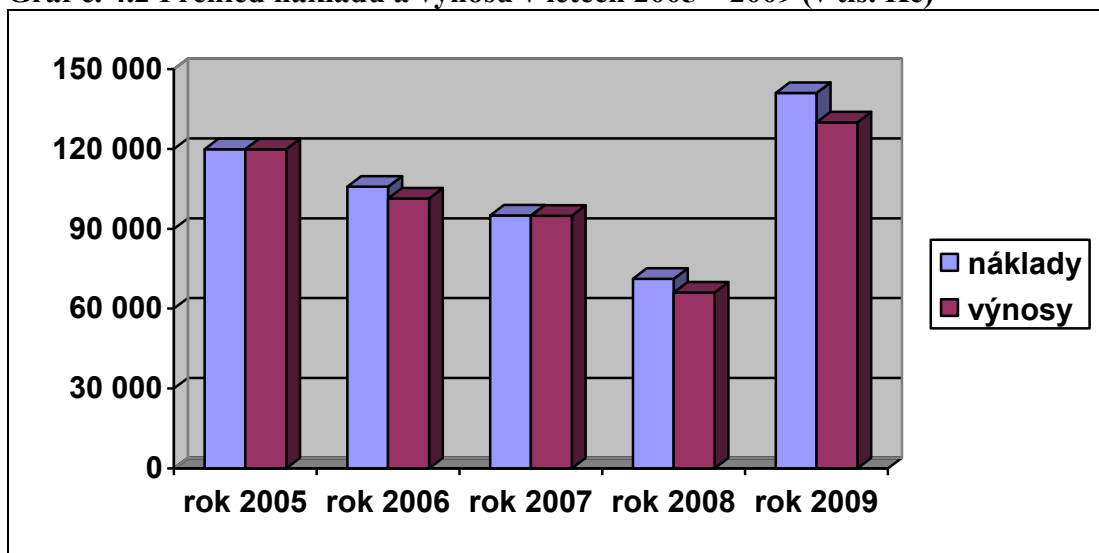
Mezi velké negativum však patří, že ne všichni občané města jsou ukázněni a dávají do barevně rozlišených kontejnerů to, co tam patří. Často jich zneužívají k odkládání komunálního odpadu, který do těchto barevných kontejnerů nepatří. Kontejnery jsou také zneužívány právníckými osobami a drobnými živnostníky, kteří svůj odpad dávají do kontejnerů pro občany. Přitom na třídící linku je možno papír bezplatně dovézt nebo si službu odvozu objednat u Technických služeb. Další nešvar spočívá v tom, že někdo hodí do kontejneru např. objemnější krabici, a tím zaplní kontejner a pro ostatní již není dostatek místa. Nebo občané vedle kontejnerů odkládají například nábytek, koberce, matrace,

umývadla, pneumatiky, lednice, počítače atd. A tím prodlužují dobu práce zaměstnancům, kteří ho musí taktéž rozřídít.

4.2 Zhodnocení hospodaření

Vzhledem k tomu, že organizace během svého působení prošla formou přeměny právní struktury, došlo ke změně i v hospodaření. Z grafu č. 4.3 je zřejmé, že během působení příspěvkové organizace jsou náklady a výnosy takřka shodné a nedocházelo ke značným výkyvům a organizace tak hospodařila s minimálními ztrátami, které vyrovnávala ziskem z doplňkové činnosti. V prvním roce působení nové právní formy, tedy v roce 2008, již došlo k vyšším výkyvům. Náklady převyšovaly výnosy cca o 5 000 000 Kč. Organizace tak dosáhla ztráty, kterou nebyla schopná zakrýt ani v roce následujícím. Tyto ztráty byly právě z důvodu nově vzniklé právní formy. Bližší informace, proč tomu tak bylo a jak se s tím organizace není možno uvést, jelikož jsou to interní údaje, jež nejsou publikovány.

Graf č. 4.2 Přehled nákladů a výnosů v letech 2005 – 2009 (v tis. Kč)

Z grafu vyplývá, že celkové náklady a výnosy organizace měly klesající charakter do roku 2008. Až v roce 2009 se výrazně zvýšily. V roce 2008 činily celkové výnosy pouhých 66 074 000 Kč a celkové náklady dosáhly částky 71 217 000 Kč. Organizace tak dosáhla značné ztráty asi 5 000 000 Kč. K tomuto výraznému poklesu a ztrátě přispěla především změna právní legislativy, jelikož v období příspěvkové organizace bylo hospodaření vyvážené a případné ztráty byly kryty z doplňkové činnosti organizace. Kdežto v době, kdy je organizace již obchodní společností, není zde vedena doplňková činnost, z které by byly ztráty kryty.

K lepšímu hospodářskému výsledku v následujících letech přispějí získané dotace a lepší hospodaření s finančními prostředky organizace a také lepší komunikace se zřizovatelem

organizace, jež by měl taktéž lépe zajišťovat chod organizace, jak tomu bylo v době příspěvkové organizace. Z analýzy hospodaření vyplývá, že přeměna právní formy znamenala velkou změnu. Nyní není ale zřejmé, zda to byla změna k lepšímu či k horšímu. Z prvních dvou let hospodaření se tak nedá usuzovat. Jde pouze o subjektivní pohled. Zatím se však organizace snaží hospodařit dobře a přispívat tak k lepším podmínkám v oblasti odpadového hospodářství ve městě. V době příspěvkové organizace hospodaření záviselo na přijatých dotacích od města a příspěvcích, které jí byly poskytnuty. Proto byla činnost a hospodaření omezeny. V dnešní organizaci, je však činnost a hospodaření plně na samotném řediteli, který rozhoduje o veškerých transakcích a činnostech organizace sám a předkládá je valné hromadě města, které mu je buď schválí nebo předají k opravě. Díky samotné přeměně právní formy, došlo k řadě vymoženostem a koupím nových technik a úpravám na majetku organizace. To vše vedlo k vynakládání většího množství peněžních prostředků a tím jsou veškeré náklady Technických služeb tak obrovské oproti předcházejícím rokům. Taktéž však byly větší i výnosy.

Podle pana Tomáše Přikryla z finančního odboru Magistrátu města Přerova došlo k transformaci z důvodu transformace všech neškolských příspěvkových organizací města. Byl to dlouhý proces, kvůli kterému byla sestavena zvláštní komise. Cílem města bylo zefektivnit fungování těchto společností a úspory výdajů města na činnost organizací. Z tohoto důvodu došla zvláštní komise města k závěru, že Technické služby budou efektivněji fungovat jako s.r.o.

Dle názoru autorky transformace organizace z příspěvkové na s.r.o. neznamenal tak významný zásah do hospodaření a činnosti organizace. Technické služby jsou stále ta stejná společnost, jaká jí bývala dříve, pouze změnila svou právní formu. Tato transformace je důležitá pouze pro vlastníka organizace a tím je statutární město. Jakožto přímý uživatel služeb poskytovaných Technickými službami, mohu tvrdit, že služby jsou odvedeny na 100 % a jako občan – lajk nepocítuji žádné změny v poskytování před a po transformaci organizace.

5 Závěr

O čistotu a údržbu v každém městě se starají různé organizace, které jsou jak v soukromém vlastnictví, tak ve veřejném. Mezi čistotu města patří také pravidelný sběr a svoz komunálního odpadu. Organizace, které se zabývají odpadovým hospodářstvím k tomu používají různé zařízení a techniky, jež jsou velmi drahé a velice náročné na údržbu.

Cílem této bakalářské práce bylo vytvořit ucelený náhled na problematiku služeb v obecném hospodářském zájmu, především služeb odpadového hospodářství. Analyzovat činnost vybrané organizace a provést zhodnocení hospodaření za období v letech 2005 – 2009. Pro účely této bakalářské práce byla vybrána organizace Technických služeb města Přerova s.r.o. Organizace je společností s ručením omezeným, jejichž hlavním cílem je zajišťovat odpadové hospodářství a čistotu statutárního města Přerova. Cíl byl postupně rozpracován v jednotlivých kapitolách. Bylo také dosaženo stanovené hypotézy. Díky transformaci z příspěvkové organizace na s.r.o. došlo k velkému rozdílu v hospodaření. Činnost organizace zůstala neměnná, došlo pouze k drobným změnám a vylepšením.

První kapitola byla zaměřena na obecnou charakteristiku služeb ekonomické a neekonomické povahy. Dále kapitola uvádí služby v obecném zájmu a služby v obecném hospodářském zájmu. Službami v obecném zájmu podle stanov EU jsou chápány služby, jejichž cílem je zajistit stejné příležitosti pro všechny, svobodu žít způsobem odpovídajícím ideálu spokojeného života a možnosti plnohodnotně se podílet na životě ve společnosti. Na tyto služby navazují služby v obecném hospodářském zájmu, jež jsou službami, kterými se tato bakalářská práce zabývá. Je zde vymezena přesná charakteristika těchto služeb podle Evropské unie, poskytování služeb, jejich poskytovatelé, uživatelé, financování a legislativa, kterou se služby řídí.

Druhá kapitola se zabývala konkrétní organizací zabývající se službami v obecném hospodářském zájmu a to organizací Technické služby města Přerova s.r.o., které provozují odpadové hospodářství ve městě a starají se o čistotu a údržbu města. Organizace má samostatnou právní subjektivitu a jejím zřizovatelem a jediným vlastníkem je statutární město Přerov. Jako společnost s ručením omezeným působí od 2. dubna 2008, kdy nahradila příspěvkovou organizaci. Byly popsány veškeré činnosti organizace, především odpadové hospodářství, čištění města a sběrný dvůr a analýza těchto činností. Kapitola se také zaměřila na analýzu hospodaření organizace v letech 2005 – 2009. Celkové výnosy měly kolísavý charakter. Od roku 2005 do roku 2008 se snižovaly a nejnižší hodnoty dosáhly v roce 2008, kdy činily 50 975 000 Kč. V roce následujícím se výnosy zvýšily. Podobný charakter jako

měly výnosy měly i celkové náklady, které rovněž v roce 2008 dosáhly své nejnižší hodnoty a to 71 217 000 Kč. V roce 2009 se také zvýšily. Organizace v analyzovaných letech dosáhla pouze jednou zisku. A to v roce 2005, kdy zjištěný zisk činil 230,38 Kč. V dalších letech jich organizace hospodařila se ztrátami.

Kapitola třetí a zároveň poslední se věnovala celkovému zhodnocení činnosti a hospodaření organizace ve sledovaných letech, tj. v období 2005 – 2009. Pomocí grafů byl ukázán sběr jednotlivých komodit odpadu a jejich množství. Byly popsány plány organizace do budoucnosti, technika používána k činnosti a záporné stránky služeb organizace. Hospodaření bylo rovněž pro přehlednost ilustrováno do grafu.

Z práce vychází, že v době, kdy byla organizace příspěvkovou organizací hospodařila s relativně nízkými ztrátami. Avšak po přeměně právní formy došlo k rozšíření techniky, sběrných nádob, lepšímu pracovnímu nasazení pracovníků a modernizaci organizace. Stávající ředitel organizace má vyšší ambice a cíle než tomu bylo v dřívějších letech. K tomuto rozvoji však i celkově přispívají občané města, jelikož oni jsou jedním z článků veškerého odpadového hospodářství a čistoty města. Díky jejich třídění odpadu jsou Technické služby schopny vykonávat svou práci lépe a kvalitněji než tomu bylo dříve. Stávající Technické služby přispívají k lepšímu životnímu prostředí ve městě, zavádějí nové technologie, díky novým skládkám, kontejnerům a plánu nového sběrného dvoru zabrání černým skládkám ve městě. Hodlají investovat nemalé množství finančních prostředků do obnovy zastaralé techniky a nakoupit nová vozidla s využitím alternativních pohonů, které šetří životní prostředí.

Tato organizace je tak nedílnou součástí každodenního života občanů statutárního města Přerova, jelikož se starají především o odpadky, které člověk produkuje každý den a je tak součástí odpadového hospodářství, které je pro život důležitým.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

REKTOŘÍK, J. a kolektiv. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3.

HALÁSEK, D. *Standardizace veřejných služeb*. 1.vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

FACHINELLI, H. a kolektiv. *Vybrané segmenty veřejného sektoru v Moravskoslezském kraji*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. 147 s. ISBN 80-248-0698-3.

HALÁSEK, D. a kolektiv. *Ekonomika veřejného sektoru: (vybrané kapitoly)*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2008. 230 s. ISBN 978-80-248-1854-2

ALTMAN, V. *Odpadové hospodářství*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 1996. 89 s. ISBN 80-7078-372-9.

HLAVATÁ, M. *Odpadové hospodářství*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. 174 s. ISBN 80-248-0737-8.

KIZLINK, J. *Nakládání s odpady*. 1. vyd. Brno: Vysoké učení technické, 2007. 284 s. ISBN 978-80-214-3348-9.

Legislativa

KOM(2003) 270 v konečném znění, ze dne 21. 5. 2003. *Zelená kniha o službách v obecném zájmu*

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 27. prosince 2006 *o službách na vnitřním trhu*.

Zákon č. 222/2009 Sb., *o volném pohybu služeb*, v platném znění.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Interní zdroje

Závěrečná zpráva Technických služeb města Přerova za rok 2005.

Závěrečná zpráva Technických služeb města Přerova za rok 2006.

Závěrečná zpráva Technických služeb města Přerova za rok 2007.

Výroční zpráva společnosti Technických služeb města Přerova 2008.

Výroční zpráva společnosti Technických služeb města Přerova 2009.

Přerovské listy – měsíčník magistrátu města Přerova za rok 2009 a 2010.

Internetové zdroje

Technické služby města Přerova s.r.o. 2011.

Dostupné z WWW. <http://www.tsmpr.cz/>. [cit. 12.3.2011].

Oficiální stránky města Přerov. 2011.

Dostupné z WWW. <http://www.mu-prerov.cz/cs/samosprava/zarizeni-a-organizacemesta/technicke-sluzby-mesta-prerova-s-r-o.html> [cit. 15.1.2011].

Oficiální server českého soudnictví Justice cz. 2011.

Dostupné z WWW

<http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.@typ=sbirka&sysinf.@strana=documentList&vypisListin.@cEkSub=800019587&sysinf.klic=247cc0b38e59cfe8547199956871a1db&sysinf.spis.@oddil=C&sysinf.spis.@vlozka=43227&sysinf.spis.@soud=Krajsk%FDm%20soudem%20v%20Ostrav%EC&sysinf.platnost=29.04.2011>. [cit. 5.1.2011]

Seznam zkratek

EU – Evropská unie

PPP – Public Private Partnership

s.r.o. – společnost s ručením omezeným

PET – polyethylentereftalát (plast)

IČO – identifikační číslo organizace

MHD – městská hromadná doprava

KO – komunální odpad

VOK – velkoobjemový kontejner

CD – Compact Disc

tis. – tisících

DNM – dlouhodobý nehmotný majetek

DHM – dlouhodobý hmotný majetek

Seznam tabulek

Tab. č. 3.1 Srovnání původního plánu se skutečným plněním hlavní činnosti v roce 2005

Tab. č. 3.2 Srovnání původního plánu se skutečným plněním hlavní činnosti v roce 2006

Tab. č. 3.3 Srovnání původního plánu se skutečným plněním hlavní činnosti v roce 2007

Tab. č. 3.4 Struktura nákladů a výnosů za období 2008 (v celých tis. Kč)

Tab. č. 3.5 Struktura nákladů a výnosů za období 2009 (v celých tis. Kč)

Seznam obrázků

Obr. č. 2.1 Rozlišení služeb

Obr. č. 3.1 Činnost společnosti v letech 2005 – 2009

Seznam grafů

Graf č. 4.1 Sběr papír, PET lahví a skla v letech 2005 – 2009 (v tunách)

Graf č. 4.2 Přehled nákladů a výnosů v letech 2005 – 2009 (v tis. Kč)

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Třídění služeb podle odvětví

Příloha č. 2 – Další společné závazky

Příloha č. 3 – Organizační struktura

Příloha č. 4 – Používaná technika

Prohlášení o využití výsledku bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne.....

.....

Petra Navrátilová

Adresa trvalého pobytu:

Čechy 57

751 15 Domaželice

Třídění služeb podle odvětví¹⁰

Jedná se o nejjednodušší členění služeb. Řadí se sem: doprava, telekomunikace, ubytovací a hotelové služby, finanční, pojišťovací a bankovní služby, poradenské a advokátní služby, opravárenské a osobní služby.

Mezi odvětví zaměřená spíše na člověka poté jsou: zdravotnictví, vzdělávání, kulturní a sociální služby. Z důvodu velké různorodosti služeb je možné takto dále pokračovat a vyjmenovávat řadu dalších odvětví. Pro naše účely toto obecné rozdělení ale bohatě postačí.

Český statistický úřad člení služby dle oddílů klasifikace např. na:

- klasifikace funkcí vládních institucí na:
 - 01 všeobecné veřejné služby,
 - 02 obrana,
 - 03 veřejný pořádek a bezpečnost,
 - 04 ekonomické záležitosti,
 - 05 ochrana životního prostředí,
 - 06 bydlení a společenská infrastruktura,
 - 07 zdraví,
 - 08 rekreace, kultura a náboženství,
 - 09 vzdělávání,
 - 10 sociální věci,
- klasifikace služeb neziskových institucí sloužících domácnostem na:
 - 01 bydlení,
 - 02 zdraví,
 - 03 rekreace a kultura,
 - 04 vzdělávání,
 - 05 sociální péče,
 - 06 náboženství,
 - 07 politické strany, odborové a profesní organizace,
 - 08 ochrana životního prostředí,
 - 09 služby jinde neuvedené,

¹⁰ HALÁSEK, D. *Standardizace veřejných služeb*. 1.vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

- klasifikace individuální spotřeby podle účelu na:
 - 01 potraviny a nealkoholické nápoje,
 - 02 alkoholické nápoje, tabák a narkotika,
 - 03 odívání a obuv,
 - 04 bydlení, voda, energie, paliva,
 - 05 bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy,
 - 06 zdraví,
 - 07 doprava,
 - 08 pošty a telekomunikace,
 - 09 rekreace a kultura,
 - 10 vzdělávání,
 - 11 stravování a ubytování,
 - 12 ostatní zboží a služby,
 - 13 výdaje neziskových institucí sloužících domácnostem na individuální spotřebu,
 - 14 výdaje vládních institucí na individuální spotřebu.

Další společné závazky¹¹

K uvedeným 5 základním závazkům lze přiřadit také další společné závazky, např. bezpečnost a zabezpečení, zajištění zásobování, přístup k síti a možnost vzájemného propojení a pluralismus médií.

Bezpečnost a zabezpečení

V dnešním hektickém a nebezpečném světě občané Evropské unie touží především po své bezpečnosti a zabezpečení. Stalo se mnoho závažných a dramatických událostí, které bezpečnost a zabezpečení označily za jeden ze základních pilířů evropského modelu společnosti.

Bezpečností a zabezpečením se rozumí společný soubor cílů, který si vytyčila většina členských států. Tento soubor cílů má různou formu. Cíle byly příznačně sledovány prostřednictvím služeb v obecném zájmu.

V některých oblastech jako je doprava či odvětví elektrické energie se zaměřila Komise na zvyšování úrovně bezpečnosti a schvalování evropštějšího přístupu.

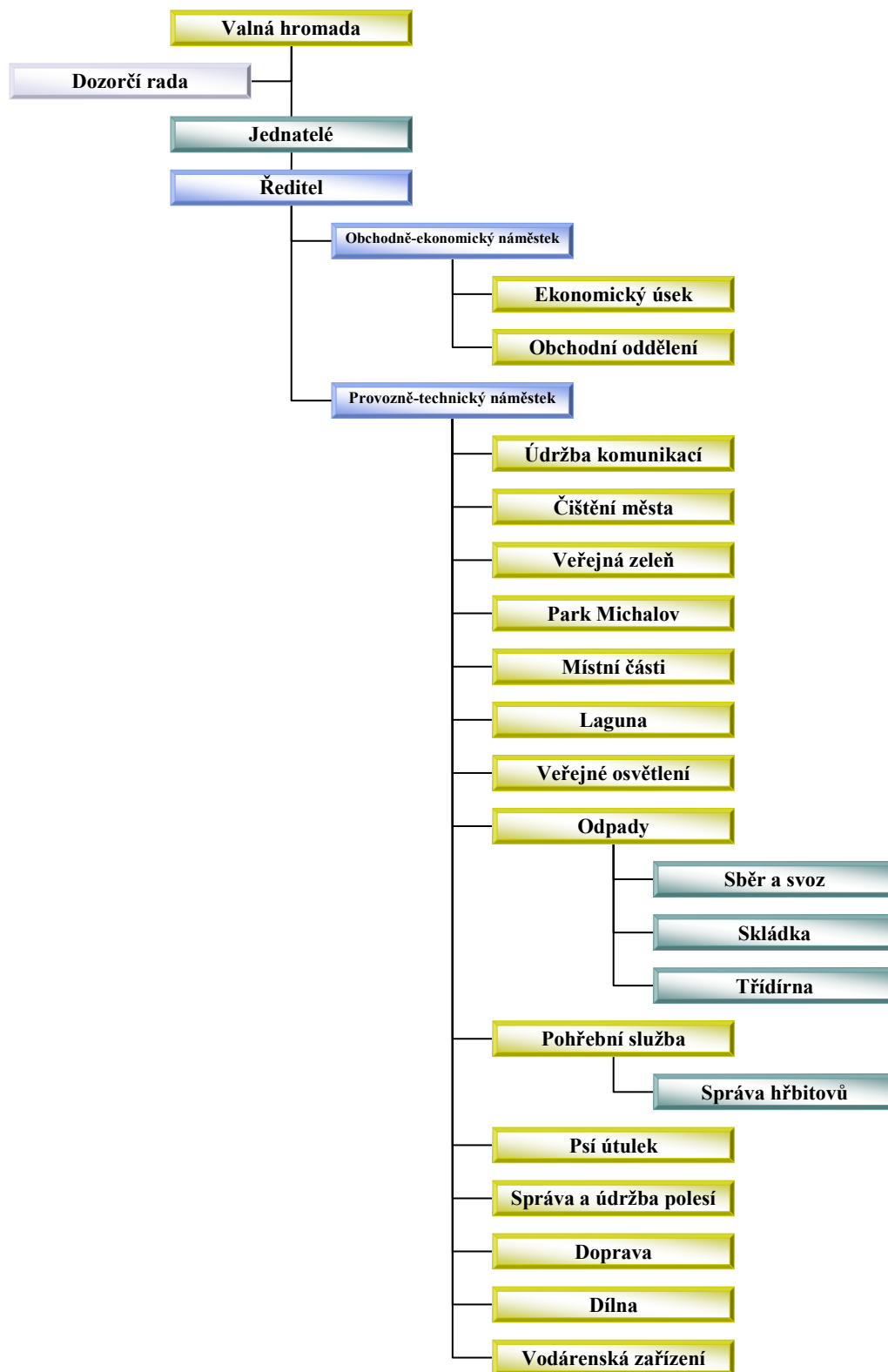
Zajištění zásobování

Vysokou úroveň kvality služeb se rozumí dlouhodobě zajištěné trvalé poskytování služeb v obecném zájmu. Obecně se v důsledku vývoje vnitřního trhu zvýšila úroveň zajištění dodávek výrobků a služeb. Pro lepší zajištění zásobování některých služeb v obecném zájmu může být lepší veřejná intervence zejména z důvodu rizika dlouhodobého podinvestování infrastruktury a poskytnutí záruky dostupnosti dostatečné kapacity.

Situace v některých službách v obecném zájmu mimo odvětví energetiky může vyvolávat obavy ohledně zajištění zásobování. Zajištění zásobování v odvětví energetiky je totiž velmi důležité a je potřeba se tomuto závazku plně věnovat. Je řada dalších odvětví, u kterých by se zajištění zásobování mělo zvýšit. Avšak každé zvláštní doplňující opatření k lepšímu zajištění zásobování mají obvykle za důsledek dodatečné ekonomické náklady a mohly by směřovat k omezení hospodářské soutěže.

¹¹ HALÁSEK, D. *Standardizace veřejných služeb*. 1.vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. 152 s. ISBN 80-248-0685-1.

Organizační struktura

Zdroj: Vlastní zpracování. Výroční zpráva společnosti Technických služeb města Přerova 2008.

Používaná technika¹²:

- silniční samosběr MAN
- chodníkový zametací vůz Bucher City Cat 2020
- chodníkový zametací stroj s ruční obsluhou Madvac
- chodníkový zametací stroj ISEKI na úklid inertního posypu po zimním období s přídatným zařízením pro zimní údržbu (pluh + posyp)
- elektrický skútr na sběr psích exkrementů
- čtyřkolka Kymco na sběr psích exkrementů s přídatným pluhem na zimní údržbu
- traktor Zetor s agresivním kartáčem , používaný i na sečení místních částí
- kropící vůz LIAZ na kropení tlakem + čištění proudnicí
- Renault Mascott na vyprazdňování odpadových nádob košů
- Multikára na rozvoz dopravního značení a rozvoz odpadových nádob

¹² Technické služby města Přerova. 2011.
Dostupné z [www http://www.tsmpr.cz/?page=03-provoz-cisteni-mesta](http://www.tsmpr.cz/?page=03-provoz-cisteni-mesta) [cit. 14.3.2011]

